

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Nr. 49
Gruodžio-Dec. 3, 1953
Cleveland, Ohio

JAV Lietuvių Kongresas

Ch. J. Kersten ir D. Lourie bankete

Ketvirtasis Amerikos Lietuvių Kongresas lapkričio 27 d. prasidėjo įprastinėmis atidarymo ceremonijomis 42 augštų Chicago dangoraižyje, Morriso viešbučio Marmuro salėje. Salė dekoruota trispalvėmis ir žvaigždėmis vėliavomis, o scenos šūkis nuo Atlanto iki Pacifiko suvažiavusiems delegatams diktuoja suiklausymo motto: "Vardan tos Lietuvos vienybės teydi".

Don Varno ir Dariaus-Girėno vėliavos pagerbus ir JAV ir Lietuvos himnus, O. Biežienė vadovaujant ir J. Putrimaitę pianu pritariant, sugiedojus, prel. P. Juras ir evang. kun. S. Neimonas perskaitė invokacijas. Atidarymo iškilnių vadovas, Chicago L. tarybos pirm. A. Valonis, kvietė dalyvius vieninčiai dirbti Lietuvos laisvinimo darbą ir susikaupimu pagerbti laisvės kovose žuvusių brolius.

KONGRESO APARATO SUDARYMAS

Po Amerikos papročiams būdingos procedūros, susidarė tokie kongreso organai:

Prezidiumas: L. Šimutis, A. Ollis, P. Grigaitis, M. Vaidyla, Trečiokas, M. Andriekytė, A. Keželis, S. Gegužis, K. Kalinauskas, J. Grigalius, S. Michelsonas, A. Trečiokas ir J. Aleksis.

Nominacijų komisija: A. Aleksis, V. Kvetkus, K. Kalinauskas, F. Motuzas, M. Michelsonienė ir P. Linkus.

Rezoliucijų komisija: kun. J. Vaškas, Pr. Vainauskas, A. Devenienė, dr. J. Pajaujis, S. Michelsonas, J. Talalas, A. Trečiokas, dr. J. Paplėnas, dr. M. Vainikas, P. Dargis, A. Poškievičius ir kun. V. Bagdonavičius.

Mandatų ir registracijos k-ja: V. Uznis, J. Rimasauskas, Linkuvienė, Gribienė ir Gulbinienė.

Aukų komisija: T. Blinstrubas, Blinstrubienė, Samienė, J. Skorubskas, J. Dėdinas ir Talalėnė.

CHICAGO BURGISTO VIZITAS IR SVEIKINIMAI

Teisėjo lietuvių Wellso lydimas, į kongresą atsilankė Chicago miesto mayoras Kennelly.

Savo žodyje Mr. Kennelly pažymėjo, kad jis Chicagoje neblogai pažįsta lietuvius, juos vertina kaip kūrybingus žmones, daug davusius ir šiam didmiesčiui. Pareiškė įsitikinimą, kad Lietuva bus laisva ir pabrėžė, kad Chicago miesto gyventojams yra labai artimi lietuvių siekliai išlaisvinti savo tėvynę.

Alto pirm. L. Šimutis savo kalboje metė mintį — prašyti JAV kongresą praplėsti tyrinėjimą, jį perkelti į Europą, kiek galima arčiau paverptos Lietuvos ir priimti antrą rezoliuciją, perkeliančią Lietuvos bylą į Jungtines Tautas.

Vysk. V. Brizgys sveikino kongresą tremtyje esančių ir už uždangos likusių vyskupų vardu ir džiaugėsi, kad laisvos Lietuvos troškimo mintis į kongresą sukvietė visų tikėjimų ir įvairių šaltinių lietuvių, išskyrus bolševikų tarnus.

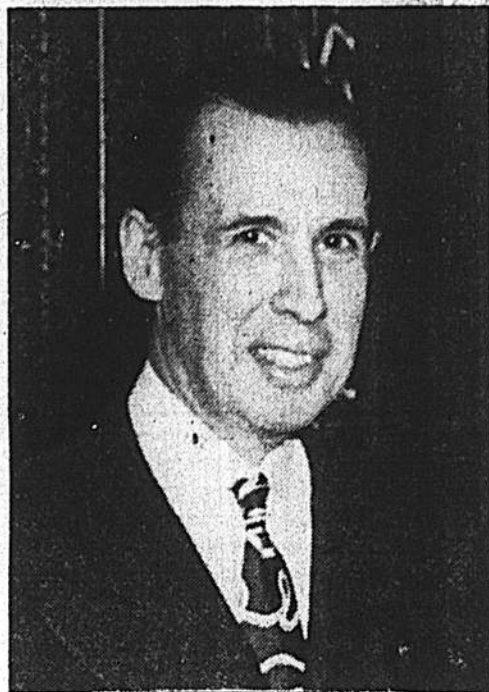
Dr. P. Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje, skatino įsidėmėti faktą, kad JAV vyriausybė palaiko diplomatinis santykius su Lietuvos vyriausybe ir niekad ir niekur nesaikytas, kad Lietuvos nėra, nes ji yra, o tik jos suverenumo vykdymas yra sutrukdytas. Toliau nurodė, kokių žygių reikia daryti JAV kongrese Lietuvos laisvinimo bylai į naują fazę pastumti.

L. Šimulskytis paskaitė Vliko ir Vykd. Tarybos sveikinimą ir nusakė JAV lietuvių medžiaginį ir moralinį įnašą Lietuvai po I pasaul. karo ir dabar laisvės siekiant.

Kan. dr. J. Končius, Balfio pirm., griežtai pasmerkė kai kurių Vakarų politikų ir ypač Churchillio pastangas, siekiančias pigaus ir laikinio efekto pavergti tautų sąskaita.

V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm., nusakė keliatorių Kersteno rezoliucijos reikšmę ir pabrėžė, kad tarptautinis įtempimas rodo tendenciją didėti.

A. Ollis, Alto vicepirm., savo kalboje nusakė santykius Alto vykdomoje taryboje, tarp kitų (Perkelta į 3-ia pusl.)

Daugiau geros valios ir tolerancijos mūsų veikloje

A. Olio kalba pasakyta Amerikos Liet. Kongrese

Šis Amerikos Lietuvių Kongresas yra rengiamas tikslu pademonstruoti, kad mes, lietuviai, šioje kovoje, kurioje grėšia pavojus Amerikos laisvės principams, esame vieningi ir trokštame, kad tie laisvės principai būtų pritaikomi ir Lietuvos laisvės byloje atstatant nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Atsimenant, kad šiame susirinkime mums yra svarbu pasirodyti vieningais, aš nenoriu ir nemianau nieko įnešti kas sudarytų šiam Kongrese disonansą arba iškeltų kontroversines diskusijas. Bet aš jaučiu, kad yra reikalinga tai pasakyti, nes užkulisuose girdima šnabzdėjimų, kad būk tai vykdytiname komitete eina kova už laurų pasisavinimą ir kad net norima Antaną Olį ekskomunikuoti.

Tikėkite man, kad tokiose gauduose nėra teisybės. Aš neturiu jokių ambicijų ir net negalėčiau būti nei Tarybos pirmininku, nei sekretoriumi, ir mano karjeroje neįmanoma siekti ministerio vietos nei būti lietuviško laikraščio redaktorium. Tad vykdytiname komitete nėra varžytinių dėl vietų arba laurų pasidalinimo. O dėl ekskomunikavimo mano asmens, tai deju, mano ateitis Amerikos gyvenime nepriklauso nuo vykdytinio komiteto malonės.

Iš kitos pusės, aš esu ne kartą viešai pasakęs, kad p. Šimutis ir Dr. Grigaitis yra daug darbo įdėję Amerikos Lietuvių Taryboje ir kad jiems, o ypatinai ponui Antanui Rudžiui, mes visi privalėtume būti dėkingi už tas pastangas, kurios privedė prie sėkmingo Kersteno rezoliucijos priėmimo Jungtinių Amerikos Valstybių Kongrese. Žinoma, mes neprivalome užmiršti, kad prie šio pasisiekimo truputį prisidėjo respublikonai, pradedant prezidentu Eisenhoweriu, kongresmanu Kerstenu, kong. Allen, speakeriu Martinu ir kitais, kurie galėjo paveikti Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso nusistatymą šiam reikalui.

Na, galbūt respublikonas Vaidyla ir Ollis mažiau pasidarbavo negu kiti. Bet vienas svarbus momentas nėra žinomas mūsų visuomenėje, — būtent, kad Vin-

cas Kvietskus galbūt daugiau pagelbėjo visam reikalui, negu kas kitas, kada Kersteno rezoliucija buvo tikrai "išlikusi" padėtyje jau Jungtinių Valstybių Kongreso sesijai baigiantis.

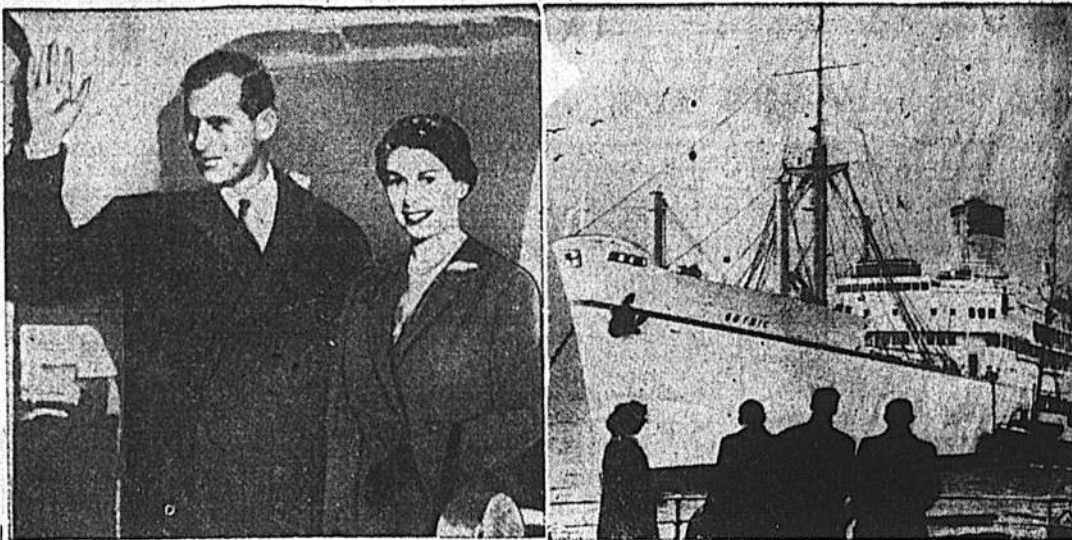
Vincas Kvietskus, būdamas nacionaliu pirmininku Lietuvių Tautinės Grupės respublikonų partijai ir turėdamas įtakos Respublikonų Komitete padarė žygius ne tik Respublikonų Komitete, bet ir Pensilvanijos kongresmanų elėse, be kurių vargu ar būtų Kersteno rezoliucija sėkmingai priimta. Už tai jo nepaprastą talką mes privalome būti tikrai dėkingi Vincui Kvietskui.

Kaip ten bebūtų buvę, svarbu, kad pirmą kartą Amerikos Lietuvių istorijoje Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresas oficialiai pasisakė dėl Lietuvos laisvės paneigimo. Ir šiandien prieš mus stovi didysis klausimas — būtent, ar mes mokėsimės pilnai ir tinkamai išnaudoti tą progą. Amerikos lenkai turėtų tokią pat progą su savo Katyno rezoliucija. Daug buvo rašyta laikraščių skiltyse apie Katyno Kongresinio Komiteto tardymus, bet jiems pasibaigus pasiliko senasis klausimas — "O kas toliau?"

Aš žinau, kad šiame Kongrese nebus galima pravesti kokių nors naujų sumanymų mūsų veiklos patobulinimui, nes mes esame taip susitarę, kad bet kokia permaina turi būti pirma užgirta ir priimta kiekvienoje srovinėje grupėje. Anot Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininko Šimučio, mes esame dženelmeniška susitarę dėl tokios tvarkos, ir nors kartais tas mums užkerta kelią į demokratinį progresą, bet kagi dabar padarysi — taip esame susitarę.

Iš kitos pusės tas dar nereikia, kad mums nevalia arba negalima pagalvoti, o vėliau kiekvienoje idėjinėje grupėje pasitarti dėl tokių sumanymų, kurie pagerintų ir patobulintų mūsų veiklą šioje kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Pirmiausia, ryšyje su Kersteno rezoliucijos tardymu išpopuliarinimo plačioje Amerikos visuomenėje, — būtent, kad Vin-

Didž. Britanijos karalienė Elzbieta II ir jos vyras Edinburgo kunigaikštis, išvykdamai į penkių mėnesių kelionę, atsiseivkina su Londonu. Dešinėje laivas Gothic. 15,902 tonų talpos, kuriuo dabar keliauja.

Kas nauja Suomijoje?

Korespondencija iš Europos

Lapkričio viduryje Suomijoje buvo sudaryta nauja vyriausybė, kurios priešakin atsisotojo Sakari Tuomioja, ligšiolinis Suomijos nacionalinio banko valdytojas. Pats ministeris pirmininkas laikomas ūkinio reikalų autoritetu, bet jis nepriklauso jokiai partijai. Taip pat kiti ministerių kabineto nariai jėgo kaip savo srities žinovai, taigi vyriausybė gavo "ekspertų vyriausybę", vardą. Užsienio reikalų ministeriu pasiliko Ralfas Toerngren, užėmęs tą vietą ir paskutinėje Kekkoneno vyriausybėje ir priklausęs švedų partijai.

Jau kuris laikas kaip Suomija yra įžengusi į visokeriopos krizės laikotarpį. Krizei pradžia davė ūkiniai negalavimai. Suomii ūkis, kurį po karo slėgė Sovietų Rusijos padiktuotos reparacijų prievolės, nepajėgė išlaikyti ir pasaulinį ūkio gyvenimą ir tuo būdu pasinaudoti augtančiu konjunkturnu. Maskva savo laiku tyčia pastatė Suomijai tokius reparacijų reikalavimus, kurių išpildymas pareikalavo iš suomių sukurti ištisą eilę naujų pramonės įmonių, ypač metalo apdirbimo srityje. Kai reparacijų prievolės buvo įvykdytos, suomių ūkis jau nebegalėjo atsipalaiduoti priklausomybės nuo Sovietų Rusijos ir jos satelitinų valstybių. Pasaulinėje rinkoje suomių buvo per silpnai konkurentai. Jų kainos, be to, buvo per augstos. Savaimė suprantama, kad Suomijai buvo uždrausta pasinaudoti Marshallo plano pagalba, kuri kitas Europos valstybes įgalino ne tik palyginti greit apgydyti karo žaizdas, bet ir modernizuoti bei racionalizuoti gamybą.

Viso to pasekoje Sov. Rusija užima pirmą vietą suomių užsienio prekyboje. 1950 metais tarp abiejų valstybių buvo pasirašyta penkis metus galiojanti prekybos sutartis, pagal kurią suomių ūkis žymiai dalimi priklauso sovietų malonės. Ta priklauso vyriausybė turi ir tam tikrų psichologinių padarinių, ypač darbininkijoje. Dar prisidėjo kainų kritimas medžio rinkoje, kuri suomiams turėjo pirmą reikšmę. Kai kurios įmonės turėjo visiškai užsidaryti, kitos gi sumažinti gamybą. Atsirado nedarbas, o kartu su tuo ir nepasitenkinimas darbininkų tarpe.

Pablogėjo taip pat ir politiniai santykiai, nes partijos nėsutaria dėl priemonių, kaip šalinti ūkio krizę. Šiomet net du kartus turėjo pasitraukti ūkininkų partijos vado Dr. Urho Kekkoneno vyriausybė, kuri parlamente neturėjo pastovios daugumos. Griežtoje opozicijoje prieš ją buvo ne tik komunistų kontroluojami "liaudies demokratai", bet ir socialdemokratai. Kai šią vasarą Kekkonenas sudarė savo ketvirtąją vy-

riausybę, jo svarbiausias rūpes-tis buvo išlaikyti ūkio pusiausvyrą. Jo pateiktas parlamentui "bėdos biudžetas" betgi nulėmė jo likimą. Jis pasiūlė sumažinti valstybės išlaidas ištisu ketvirtadaliu. Turėjo būti atleista 6.000 valstybės tarnautojų (1/7 dalis bendro skaičiaus), sumažintos išlaidos socialinėje ir švietimo srityje, apkarpytos subsidijos namų statybai, bet kartu sumažinti 10% pajamų mokesčiai. Tokia Kekkoneno programa nesulaukė parlamento daugumos pritarimo ir to pasekoje vyriausybė turėjo atsisakyti.

Prasidėjo sunkiai pašalinama politinė krizė. Negana to, kad partijos nepajėgia surasti bendros kalbos dėl vaistų ūkio krizei palengvinti. Kiekvienos vyriausybės krizės metu išryškėja taip pat politinė Suomijos priklausomybė nuo Kremliaus. Ministerio pirmininko, kėdėn gali atsisėsti tik toks asmuo, kuris jau bent iš anksto nėra nepriimtinas Maskvai. Jis turi būti sutapęs su jau žilagalvio valstybės prezidento Paasikivio vedama linija, kuri pirmą vietą stato gerų santykių išlaikymą su Sovietų Rusija. Paasikivis kaip kandidatas parinko kaip sykis Tuomioją, savaimė politikoje nepatyrusį 42 metų amžiaus finansininką. Jo kandidatura negalėjo sukelti Maskvos nepasitenkinimo, nes jis kaip nacionalinio banko valdytojas, nespriešino ūkio santykių plėtimui su rytais. Bet nepavykus sulipdyti koalicinės vyriausybės, Tuomioja turėjo pasitenkinti "nepolitiniu" ekspertų ministerių kabinetu.

Naujoji vyriausybė savo dėmesį turės koncentruoti į tai, kaip išsaugoti ateinančią žiemą suomių ūkį nuo didesnių sukrėtimų. Šiuo metu suomių delegacija veda Maskvoje ūkines derybas. Buvęs ministeris pirmininkas Kekkonenas paskelbė, kad sovietai sutinką suomiams suteikti kai kurių lengvatų. Tačiau jis nutylojo, ko Maskva už tai reikalauja iš Suomijos.

Suomių politiniam gyvenimui įtakos daro parlamento rinkimai, kurie turi būti ateinančią vasarą. Kairiosios partijos — tiek socialdemokratai, tiek ko-

munistuojantieji "liaudies demokratai" — norėtų, kad dabartinis parlamentas būtų paleistas nelaukiant jo kadencijos pabaigos, ir kad nauji rinkimai įvyktų jau vasario mėnesį, atsieit, kaip sykis tada, kai žiemos metu ūkiniai sunkumai bus pasiekę augščiausio laipsnio. Mat, kairieji tikisi būsimus rinkimus laimėti. Tuo tarpu nemarksistinės partijos pageidautų, kad rinkimai įvyktų normaliu laiku kitą vasarą, kai žiemos sezoninės krizės padariniai bus jau pašalinę.

Kaip ten bebūtų, Suomijos laukia sunki žiema. Reikia tikėtis, kad suomiams pavyks apsiginti nuo Maskvos kliaudžių, kuriomis siekiama Suomijoje parengti kelią į "liaudies demokratiją", kitais žodžiais tariant, paversti Suomiją Sovietų Rusijos satelitu.

PORTUGALAI VALDŽIA PATENKINTI

Portugalijoje lapkričio 8 d. įvyko naujo parlamento rinkimai. Savaimė rinkimai Portugalijoje didesnio dėmesio nesukelia, nes Dr. Salazero režimas paremtas vienos partijos (nacionalinės unijos) viešpatavimu. Bet šį kartą rinkimuose dalyvavo viena opozicijos partija, tad rinkimai buvo laikomi demokratizmausiais per visus paskutiniuosius 25 metus.

Opozicija susisipietė aplink liberalus, vadovaujamus Nuno Simoes, kuris buvo ministeris paskutiniame parlamentariniame kabinete, nuverstame 1926 metais. Simoes yra patyręs politikas, be to, labai turtingas žmogus. Jo dėka opozicija Lisabonoje gali leisti net savo dienraštį "República". Opozicija savo kritiką nukreipė ne prieš patį Salazarą, bet prieš korporatyvinę sistemą, kuri esanti išvirstusi į paprastą biurokratizmą, stabdantį ūkinę pažangą. Liberalinė opozicija palietė opų klausimą, kuris net vyriausybės šalininku tarpe kelia tam tikrą susirūpinimą.

Buvo iš anksto aišku, kad opozicija pasiekė rimtą patiek socialdemokratai, tiek ko-

(Perkelta į 8 pusl.)

VISAM PASAULY

- Valstybės sekretorius F. Dulles, atsakydamas į paklausimus dėl naujojo sovietų pasiūlymo susitikti keturiems didesiams, priminė sovietų užgrobimų politiką, pradėtą nuo Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Tas pasikalbėjimas buvo perduotas per televizijos stotis.
- Korėjoje, amerikiečių bazėje Pusan, kilo didžiulis gaisras, padaręs milijoninius nuostolius amerikiečiams ir korėjiečiams.
- W. Churchillui lapkričio mėn. 30 d. suėjo 79 m. amžiaus.
- Turkija iškėlė švedijai 12 milijonų dolerių įieškinį už nuskandintą povandeninį laivą. Povandeninis laivas nuskendo dėl švedijos prekybinio laivo kaltės.
- JAV, Bostone, mirė garsus dramaturgas E. O'Neill, sulaukęs 65 m. amžiaus. Buvo gavęs Nobelio premiją.

JAV laivyno sekretorius R. B. Anderson, atvykęs į Honolulu, gavo tracinį gėlių vainiką. Iš kairės adm. F. B. Strump, Pacifiko laivyno vyriausiasis vadas.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registrata kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

• Tuo po Kongreso įvykiams ALT vadovybės posėdyje nutarta sudaryti amerikiečių komitetą Kersteno rezoliucijos vykdymui talkinti. Taip pat kiekvienam ALT prezidentui nariui leista turėti savo pavaduotoją, kuris talkintų visuose reikaluose. Tai dalis mūsų kelių pakeitimų. Bet vadovavimo keitimasis rotacine tvarka dar paliko neįgyvendintas.

• Amerikos Lietuvių Kongreso bankete kalbėjęs valstybės sekretorius pavaduotojas D. Louri gražiai atsiliepė apie lietuvių sąsąsąjį Washington ir padėkojo A. Oliui už jo surengimą.

• Šveicarijos darbininkų sąjosa organizacijos atstovė Dr. R. Kagi-Fuchsmann aplankė naujosios Vasario 16-osios gimnazijos namus ir pažadėjo piniginę pagalbą 15,000 DM sumoje.

• Vokietijoje, dviejų metų bėgyje, numatyta panaikinti visas pabėgėlių stovyklas. Pabėgėliams statomi nauji, kuklūs nameliai.

• Dr. J. Balys savo knygą "Lėbymas" I-II dalis per visą gruodžio mėn. nupigino iki \$1.50. Anksčiau kaštavo \$3.00. Pasiūduokit šia nuolaidą ir knygą pigia kaina įsigykite. Knyga gaunama Dirvoje.

• Lapkričio 8 d. visuose Vokietijos lietuvių skautų vienetuose buvo iškilmingai minima 35 metų sukaktis nuo pirmojo lietuvių skautų vieneto įsteigimo dienos. "Aušros" tunto iškilmes atsilankė ir Razono vadovas sktn. A. Venclauskas, kuris pasveikino ir palinkėjo skautams dar labiau tobulėti ir gy-

venti mintimis apie savo brolius ir seses Tėvynėje. Tuntą sveikino Vasario 16 Gimnazijos direktorius sktn. A. Giedraitis, gimn. mok. S. Antanaitis ir Razono dvasios vadas psktn. kun. V. Šarka.

• Alijantų Tarybai nutarus paversti Austrijos gyventojų kelionį užsienį reguliavimą federalinei Austrijos vyriausybei, įsigalioja ir tremtiniais 1951 m. išleistas pasų įstatymas. Pagal šį įstatymą dabar bus išduodami tremtiniais taip vadinami "Fremdenpass'ai", galiojanti tik vieniems metams.

Už pasų išdavimą nustatyti įvairūs mokesčiai 62 šil. sumos, prie kurių dar prisideda vizos ir kiti mokesčiai, jeigu tikrai norima pasu pasinaudoti kelionei į užsienį. Šitokie pasų mokesčiai tremtiniais yra sunki našta, juo labiau, kad pasų prašymui kasmet prisideda tiek nauji mokesčiai, tiek išlaidos bei gaisai.

Seniausias ir gražiausias ilius trutas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas dovanai.

6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

Skautų veikla

NAUJAS SKAUTŲ VIETININKAS

Nuo lapkričio 8 d. — Jubiliejinės Sueigos jūrų sktn. VI. Petukauskas pasitraukė iš Clevelando skautų vietininko pareigų ir jas perdavė pasktn. Rim. Bajoraičiui.

CARTERIS CLEVELANDO JŲRŲ SKAUTAMS

Sekmadienį, lapkr. 29 d., Clevelando vietininkijos STEFONO DARIAUS jūrų skautų laivui buvo įteiktas B.S.A. čarteris. Laivo sueiga buvo pradėta įprastiniu raportu, kurį sekė liet. tautos ir amerikiečių himnai. Atidarymo žodį tarė psktn. K. K. Pažemėnas, kuris yra šio laivo komiteto pirmininkas. Komiteto nariais yra — Pr. Petraitis ir J. Jarašūnas. B.S.A. — Clevelando Councilio 5-jo distrikto Executive — reikalų vedėjas Ph. Diamond su nuosirdžiais linkėjimais įteikė Stp. Dariaus laivui jo čarterį ir B.S.A. narių liudijimus. Šiame čarteryje laivas gauna Nr. 311 (Explorer Ship). Išvardintas laivo komitetas ir laivo vadai: Laivo vadas — j. sktn. VI. Petukauskas (advisor — skipper) ir jo pavaduotojas — valtin. Em. Jarašūnas (assit. advisor — mate). Laivą globoja skautininkų ramovė. Trumpą žodį tarė j. sktn. V. Petukauskas. Bajoraičių jūrų skautai padainavo jūreiviskų ir laudies dainų ir buvo nufotografuoti. Sueigos svečių tarpe buvo Clevelando skautų vietininkas pasktn. R. Bajoraitis.

SKAUTŲ TAUTINIS AUKLĖJIMAS

Kovai su jaunimo nutautėjimu prie L.S.B. Vadijos yra suorganizuotas Tautinio Auklėjimo Skyrius. Su emigracinio skautavimo faze pajusta, kad kiek turėtų būti papildytos skautiškojo lavinimo — patyrimo laipsnių programos. Taut. Aukl. Skyrius ir yra sukoncentravęs visą savo dėmesį naujų projektų paruošimui. Pirmiausias dėmesys yra atkreiptas į

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Šeštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus.
1701 S. Damen Ave., Chicago III.
Sunkite — YA. 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9, šeštadienį 10 ryto iki 4, trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 10 ryto — 1 p. p. trečiadienį, 12-4 p. p. šeštadienį.

Dr. I. Kuras-Ramunis
Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGŲ
VAL: pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį 5-8 v. v.
šeštadienį 10 v. r. — 1 v. p. p.

IR
Dr. Jaras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antradienį ir ketvirtadienį 7-8:30 v. v.
šeštadienį 3-5 v. p. p.
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto REpublic 7-1168
Buto: WALbrook 5-3765

jaunesniuosius skautus — vilkiukus, kuriuos nelietuvišką aplinką labiausiai paveikia. Jiems norima paruošti patrauklią programą, kurioje bus tarp klausimų bei atsakymų, įpintos lietuviškos dainos ir atitinkami jų amžiui darbai. Vedamoji mintis — vilkiukai žaisdami, būdami namie, sueigoje ar stovykloje, sistemingai augtų gerais lietuviais. Norima šią medžiagą taip paruošti, kad ji būtų paranki ir pavieniu lietuvių šeimų tėvams, o taip pat ir liuanistikos mokytojams. Šią programą ruošia kolektyviai visos Taut. Auklėjimo Skyrius. Vėliau atitinkamos programos bus paruoštos skautams ir skautams vyčiams.

BOSTONO LAPINAI KRUTA, PATYS — JUDINA KITUS

Jubiliejiniais skautybės metais baigiantis Bostono "Senųjų Lapinų" skautų vyčių būrelis ėmėsi iniciatyvos surengti vietos skautams ir skautams vadovų kursą. Kursai prasidėjo lapkričio 6 d. ir bus užbaigti gruodžio 18 d. Jų tikslas yra supaprastinti bei pagilinti abiejų Bostono vietininkų skautininkų

kū ir kitų vadovų skautiškasias žinias. Tuo pačiu bus palengvintas vadovų darbas jų vienetuose.

Programoje numatoma išnagrinėti: skilties organizacija ir veikimas, skautybės ideologijos pagrindai, pionierija, skilties ir draugovės raštai, higiena ir pirmoji pagalba, skautiškių vienetų tradicijos, išklavimo ir stovyklavimo technika, kolektyviniai sk. vienetų darbai, gamtos stebėjimas, skauto religija ir dorovė, skautybės istorija, skautai ir pasaulėžiūra, uniformos, kiek rikiuotės ir laužai. Kursai numatomi užbaigti įspūdingu laužu. Instruktoriais kursuose yra sk. dvasios vadas kun. J. Klimas ir patyrę skautininkai — V. Barmienė, L. Cepienė, V. Cepas, E. Gimbutienė, I. Končius, L. Končius ir M. Manomaitis.

Iš viso per šiuos kursus jų klausytojams teks išklausyti 14 pašnekėjų. Kursų vedėjas yra energingas Lapinų vadas vyr. skiltin. A. Banevičius. Jam pašnekėjų tarpuose su šūklais, dainomis ir žaidimais talkininkauja vyr. skilt. D. Barmutė, vyr. skiltin. V. Karosaitė ir vyr. skiltin. Č. Kiliulis. Suorganizuotus kursus lanko 25 skautai-tės.

— SKS —

APIE STUDENČIŲ TRIO BEI KITUS PASIRODYMUS

Visi mes puikiai žinom, kad lietuvis rimtas nuo amžių. Todėl neįpasakytai stengiamės būti rimti visur ir visuomet. Bet kai tikrai mes esame tokie, jeigu imamės nutaisyti perdetai rimtas minas, kur reikia ir kur nereikia?

Šia prasme man kiek įtartinas ir tūlas S. G., perdėtu rimtumu stebėjęs studentų trio ir prie progos "Drauge", jį kiek papurtinęs. Kažkaip nesinori sutikti su jojo nuomone.

Nesu muzikas, todėl ir nebandysiu gramais atsverti paties dainavimo lygio, kuris man tikrai neatrodo menkesnis, negu pirmuosius pasirodymus. O gestikuliacija, kiek daugiau pasireiškusį berods tiksliai "Malūne", nebuvo labai tobula, bet visvien pateisintina ir priimtina. Nes kažkaip sunku įsivaizduoti tą komišką dainelę, atliekamą perdem statistikų, sustingusių dainininkų. Tik ateityje gal reikėtų siekti daugiau laisvumo ir pajieškoti didesnio judesių įvairumo.

Bene pats didžiausias prieštara krito dėl tariamai netinkamo repertuaro. Bet čia kaip tik, man rodos, trio ko mažiau reikalingas kiemo nors patarimų. Programos daugumą sudarė ne kokie įtartini šlageriai (jais be reikalo gąsdinami skaitytojai), bet didžiųjų kompozitorių dainelės, kokių rimtuose koncertuose nesigėdija dideli dainininkai. (Net tokie, kokių mes šiuo metu gal jau iš viso nebeturim). Tad kodėl mūsų studentės turėtų jų labai baidytis? Ar todėl, kad jos nelietuvių sukurtos? Kažin ar didelė čia trio klaida? Juk įvairios lietuviškosios muzikos Clevelande tikrai ne bėdas. Tad kartais pa-

siklausę svetimų dainų, gal vėl su nauju jautrumu priimsime savąsias. Nes dabar turbūt aš ne vienintėlis, kuriam nuolatinės "Mano rožė" ir "Mano sieloji šandien šventė" jau bus kiek pabodusios. Todėl ir studentų trio tektų laikyti visiškai priimtina.

Tik man dar visiškai neaiškus vienas dalykas: kodėl mes taip labai piktinamės mūsų tarpan patenkančiais svetimaisiais (kartais gana net labai vertingais), ir kodėl mokame dažnai dar taip vaikiškai pasidžiaugti, kai tūlas svetimtautis kokiam mūsų kultūrininkui pasako bent kiek šiltesnį žodį? Turbūt čia su mumis kas nors netvarkoj.

Bet taisytių neturėjau pas mus pasitaiko ne tik studentų trio venete. Rastume jų ir daug kur kitur. Argi nebūna taip, kad tūlas solistėlis pasigailejimo reikalingu — (bet nebūtinai jo vertu) — balsyčių karkia kokią nelengvą, aiškiai ne jam skirtą ariją. Ir tokiu atveju sakoma, kad dainininkas rimtas, net ir daug žadantis. Pasiskubinama viską dailiai užglостyti. Kažin, ar naudinga tokia taktika?

Ir šios eilutės čia ne tam, kad vienam įgelciau, o kitam jau maloniai per petį patekėnočiau. Jos čia tikrai dėl to, kad mūsų spaudoje tiek daug nenuoširdžių vertinimų bei aptarimų, kurie tartum grėsmingi šešėliai lydi beveik visus mūsų kultūrinius parengimus. Mes nepaprastai vengiame pasakyti teisybę. Su purvais maišome rečiau, dažniausia viską į padangas keliam. O jeigu kada nors, po ilgų svytuvių sukurtos? Kažin ar didelė čia trio klaida? Juk įvairios lietuviškosios muzikos Clevelande tikrai ne bėdas. Tad kartais pa-

TUOJ ISIŠGYKITE

Balio Gaidžiūno
knyga

VIENERI METAI IR VIENA SAVAITĖ

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 1272 East 71 Street, Cleveland 3, Ohio.

TUOJ ISIŠGYKITE SIAS KNYGAS!

Anoj uosėj ežero Pulgis Andriusis 1.50 Aukštųjų Simonių Likimas Ieva Simonaitytė 3.50 Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00 Anglų kalbos gramatika V. Kamantaušas 1.00 Andersenio pasakos I ir II dalis po 2.00 Arkivysk. J. Matulevičiaus užrašai 2.50 Aukso kirvis Jozas Švalistas 2.50 Barabas Paer Lagerkvist 2.25 Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00 Balutis J. J. Bačlano leidinys 1.50 Baltaragio malūnas K. Borutis 2.50 Broliai Domeikos L. Dovydenas 2.50 Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00 Didžiosios atgailos R. Spalis 3.50 Džiaukis gyvenimu O. Swett Marden 0.70 Doleris iš Pittsburgho Stepas Zbarskas 0.80 Daili saulytė Eldorado J. Svaistas 1.80 Gyvačių lizdas Francis Mauriac 2.60 Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 5.00 Gimdytoja Francis Mauriac 1.75 Giesmė apie Gedimą B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00 Gintariniai vartai N. Mazalaitė 2.00 Gimtojo žodžio baruose P. Jonikas 1.50 Haugo pasakos I d. 1.75 Kazimieras Sapieha B. Sruoga 2.50 Karoliai Guy de Maupassant 2.50 Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80 Kuprelis Ignas Šeinius 2.00 Konradas Valenrodas Adomas Mickevičius 1.50 Keliai ir kryžkelės Putinas 2.50 Kaimiečiai V. S. Reymont I-II-III-IV I ir II dalis po 3.00 III ir IV dalis po 3.50 Kudirkos raštai 5.00 Kregždutė A. Rinkūnas 1.50 Krevė Mickevičius 2.00 Kėliai į pasisekimą Grabau-Grabauskas 2.00 Kolorio ir doleris Vilius Bražvilius 2.00 Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas 3.00 Lyrika K. Binkis 2.00 Loreta Stasius Būdas 1.80 Lietuva A. Bendorius 2.75 Laiskai žmonėms G. Papini 2.00 Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00 Lietuvių Tautos Kelias M. Biržiška 3.00 Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžiūnas 4.50 Lietuviškos pasakos J. Balys 2.50 Lietuvių poezijos antologija J. Alstis ir A. Vaičiulaitis 6.00 Lėkučio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius 1.50 Lietuvių archyvas Bolševizmo metal 3.00 Lietuvos Valstybės Konstitucijos 0.70 Lietuva tironų Pančiuose B. T. Dirmelkis ir V. Rastenis (Jonas Andrius ir Petras Svyrius) 1.50 Mažasis Lietuviškasis Angliškasis Žodynas Vilius Petraitis 2.00 Metūgės B. Pakelevičiūtė 1.00 Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitė 2.50 Mėškinukas Rudnosliukas Vyta Nemunėlis 2.00 Namai ant smėlio J. Gliuda 2.00	Nemunas St. Kolupaila 2.50 Neramų buvo Laisvės Alėjoj B. Daubaras 1.50 Nusikaltimas ir bausmė I F. M. Dostojevskis 3.00 Ora pro nobis J. Gliuda 4.00 Pirmoji naktis L. Pirandello 1.50 Po Tėvynės dangum Žodžiai vytes Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.06 Petras ir Liucija Romain Rolland 1.20 Pasaulio Lietuvių Žinynas Ancetas Simutis 5.01 Pragaro pošvaistės V. Alantas 3.50 Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00 Per Klausčių ūlytėlę Liudas Dovydenas 2.20 Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis 1.00 Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20 Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60 Petras Širvokas Jozas Švalistas 2.70 Po ragano kirviu Jurgis Jankus 1.50 Pabučiavimas J. Grūšas 1.50 Raudonoji melodija S. Laucius 1.00 Raudonasis slaubas Salik Vogulov 1.25 Raudonasis Tvanas Ignas Šeinius 1.00 Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50 Ramybė man J. Kėkštas 0.80 Raguos malūnininkas V. Tamulaitis 0.25 Sudie, pone čipse James Hilton 0.75 Strėlė danguje Henrikas Radauskas 2.00 Šilakai ir vilkai Runcė Dandieris 1.00 Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš. 3.00 papr. virš. 2.00 Saulės laikrodžiai Henrikas Nagys 1.00 San Michael knyga I Azel Munthe 2.50 San Michael knyga II Azel Munthe 2.50 Sventieji akmenys Faustas Kirša 2.00 Sventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00 Sventoji Inga A. Škėma 2.50 Sapnų pėdomis V. Kazokas 1.00 Teresė Neumanaitė J. Burkus 3.00 Tarp žalsvų palapinių P. Kesiūnas 3.00 Tėvų pasakos A. Giedrius 1.00 Tolmieji kvadratai J. Grišmanauskas 2.00 Tautosakos Lobynas J. Balys 3.00 Tomas Nipernadis August Gailit 2.50 Tarp pelių ir vyrų John Steinback 1.25 Tėvųjų pasakos A. Giedrius 0.20 Ugnies pardavėjas Balys Rukša 1.00 Vėlykų pasakos N. Butkienė 1.00 Vidurnakčio vargonai Ceslovas Grincevičius 1.50 Vytautėliai Laukuose Vikt. Simutis 0.75 Trylika nelaimių R. Spalis 1.25 Vilnius tarp audrų J. Cicėnas 5.00 Vaikų knygelė M. Valančius 1.80 Varpai skamba Stasius Būdas 2.50 Veneri metal ir viena savaitė B. Gaidžiūnas 1.50 Taupioji Virėja 2.00 Užuovėja M. Katiliskis 3.50 Žmonijos likimas V. Bagdonavičius 3.50 Žemaičių žemė A. Vilainis 1.50 Žemaičių krikštai P. Abelkis 3.50 Žvaigždėtos naktys Augustaitis-Vaičiūnienė 1.00 Žmonės ant vieskelio Liudas Dovydenas 1.00
--	--

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite DIRVA, 1272 East 71 St.

Lietuvių Prekybos Namai Chicagoje

Viena moderniausių, lietuvių vadovaujama, baldų ir namų įrengimų prekybos įmonė, užimanti per 15,000 kv. pėdų plotą.

Baldai ir kiti namų įrengimai pristatomi iki 150 mylių už Chicago be jokių primokėjimų.

TELEFUNKEN RADIO APARATAI

Europos stotims klausyti, televizijos aparatai, rašomosios mašinėlės lietuvišku raidynu.

Imonė atidaryta: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak.
kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak.,
sekmadieniais nuo 10 iki 5 val. vak.

Furniture Center, Inc.

Imonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. Victory 2-4226

Keliaujant po Vokietiją

DAIRANTIS PO HAMBURGĄ — GELIŲ IR NAMŲ APYVOKOS PARODOJ. — TELEVIZIJA DAR TIK ŽENGLIA PIRMUOSIUS ŽINGSNIUS. — SUSISIEKIMO NELAIMIŲ GAUSUMAS IR AUTO PRIEMONIŲ DIDEJIMAS. — PASIKALBĖJIMAS SU SOCIALDEMOKRATU

Keleivui, po kelių metų vėl atsidūręs Vokietijos žemėje, daug kas įdomu. Jis seka gatvės judėjimą, stebi krautuvų langus, juose išstatytas prekes, akylais žvilgsniais palydi kiekvieną gatvės praeivį, pagaliau, pasiskaito ir įvairių skelbimų.

Hamburgas, miloninis miestas. Jame žydi ne tik prekybų judėjimas, ne tik įvairių kraštų jūrininkai ir šiaip smalsesnieji pakeleiviai, kurie nuklysta į St. Pauli linksmybių kvartalą, bet tame mieste pastebėti ir pakankamai gyvą kultūrinį gyvenimą. Veikia opera, bent trys dramos teatrai, geri simfoniniai koncertai.

Tuo metu dramos teatras geru pasisekimu statė Šekspyro "Romeo ir Juliją" ir visas miestas su nekantrumu laukė "Don Juano pragare" pasirodymo su Werner Krauss, Axel v. Ambessor, Lola Muenthel ir Rud. Forster. Šis B. Shaw kūrinys prieš metus Amerikoje traukė į sales tūkstančius žiūrovų ir nežinojai, ar tas masės vylioja Shaw genijus ar neabejotinai talentingų aktorių kaip Ch. Laughton ar Ch. Boyer menas. Lygiai tas pats vyksta šiuo metu ir Vakarų Vokietijoje — aktorių trupė tą Don Juoną vežioja po viso krašto miestus. Ir kai po šešių savaitų, jau būdamas pietvakarių Vokietijoje, norėjau pastatyti pamatyti, greit nusivyliau — biletai buvo išpirkti per vieną dieną.

Hamburgas pakeleivį traukė ir kitomis ankstyvojo rudens atrakcijomis. Štai jau keli mėnesiai vyksta tarptautinė gėlių paroda ir šalia jos namų įrengimų bei apyvakos paroda. Pui-ki proga prisizūrėti naujosios Vokietijos organizacinių sugebėjimų.

Jei lynojanč ir pučiant žvabiam vakarų vėjui tarp gėlių sukinėjasi daug senimo ir žymiai mažiau jaunimo, jei gali spręsti apie gyvą tarptautinį bendradarbiavimą su visa eile europinių ir užjūrių kraštų (Italija, Prancūzija, Olandija, Japonija), tai tikros lankytojų minios namų apyvakos parodoje įgalina spėti: grožis, gėlės — mielas dalykas, bet duonos kėnis, naujas indas, įmanrus amerikoniškas gėrimas ar naujas televizijos aparatas bei patogi sofa, daugiau traukia.

Gal tamstai miegamojo baldus? Štai visi patogumai. Štai sofa, kuri jums galės tarnauti ir kaip lova nakties metu. Ir visi tie baldai — ne daugiau 1550 DM. Gal televizijos aparatą? Jis pats naujaušias ir už jį mokėsite 1200 DM.

Brrr... pagalvoju. Tai ne masinė prekė, tai televizija... Jei vidutinis darbininkas turi dirbti pusę metų tai namų prabangai įsigyti, ar gali tokia prekė plačiau paplisti krašte? Ir nenuostabu, kad šiuo metu Vokietijoje rasime vos keletą tūkstančių televizijos aparatų savininkų. Tačiau ne tik vokiečiai, bet ir kiti vakarų Europos kraštai supranta tos tikros kultūrinės palaimos (jei tik ji gerai išnaudojama) reikšmę ir pastaroju metu dedama daug pastangų sudaryti europinį televizijos stočių tinklą. Labai gailimas dalykas, kad jau už metų televizija bus paplitusi bent trigubai, nors kelias ligi masinio paplitimo dar tolimas.

Nuostabus valgis, ragaukite — siūlo parodos lankytojai grakšti patarnautoja. Kas tai? Nagi amerikiečiams per daug gerai — pažįstamas... popcornas. Vokiečiai kraipo galvas, pakramtomai vieną kitą pasiūlytą grūdėlį ir jiems ne į galvą ne-

V. RIMVYDAS

ateina, kad tai skanėstas, virtęs eilinio amerikiečio būtinybe, nepaprastai didinančiu kino savininkų pašlijusias pajamas televizijos amžiuje.

Reikia kelių valandų pereiti visas parodos patalpas. Bendras įspūdis — Vokietija kupina pramonės prekių ir jos gamyba, nemažų dolerinių švirksčių pakratinta, vis labiau kyla, vis labiau tenkina eilinio gyventojų paklausą, pagaliau, vis daugiau rinkon paleidžia pigesnių ir eiliniam darbininkui įkandamų prekių. Keliolikai dienų praslinkus šių eilučių autorius skubėjo į Bavarijos sostinę Muencheną pasizūrėti kitos, pačios didžiausios pokarinėje Vokietijoje parodos — susisieikimo, prašmatnybių. Tai, ką teko matyti, tikrai pralenkė visus turėtus spėjimus.

Ir pati Vokietija, ilgiau jos nemačius, teikia tikros parodos įspūdį. Negali atsistebėti gyvu judėjimu gatvėse ir biržgiantais motociklais ir seniau negirdėtais "roleriais".

Vos septynios minutės ligi traukinio išėjimo — įspėjau savo kelių valandų malonų vadovą kun. Šarką. Ar suskubsim su šia mažyte mašinėle?

Tik juokai — sako — galio spausiti nors ir 80 km. greičiu. Niekas čia nevaržo to greičio, tik saugokis ir gerai važiuok.

Neilgai dar teko pagyventi Vokietijoje, bet jau įsitikinau, kad mirties smėkla tiesiog siaučia susisieikimo nelaimėse. Lygiagrečiai krašto motorizacija pergyvena vieną didžiausių savo žydėjimo laikotarpių.

Paėmęs laikraštį beveik kasdien susidursi su šiurpulinga statistika — kasdien susisieikimo nelaimėse žūna ligi 40 žmonių ir apie 700 sužeidžiama. Palyginus su 1951 m. nelaimių skaičius pakilo ligi 40%. Per metus žūna per 10.000 gyventojų ir tik šių metų gegužės mėn. 1054. Jei palyginti su JAV 37.000 susisieikimo lavonų per vienerius metus (vidutiniškai), tai šiaip ar taip, vokiečių nuostoliai yra pasibaisėtinai. Ir nereikia stebėtis, kad jie kelia daug rūpesčio.

Motorizacija kyla labai greitai. Jei prieš porą metų, 1951 m., Vokietija autovežimiu turėjo 2 su puse milijono, tai šiais metais jų skaičius pakilo visu 60% — ligi 4 milijonų. Automobilių įsigyti nėra lengva ir dabar, bet kas trugdo nusipirkti motociklą, tą tikrai tauntinę vokiečių mašinėle? O kai iš Italijos pasirodė sumodernintų vad. "role-rių" mada, kai jais užsikrėtė visas kontinentas, tai ir eilinio darbininko ambicija virto tokios mašinėlos su dviem ratais įsitaishymas... Ir pasekmės? 40 lavonų per dieną krašte.

Aš ne italas, aš tiesiog iš Amerikos — tenka aiškinti priešais sėdintiems traukiny hano-veriečiams. Patyrę turį prieš save naujai iš laivo išlipusį žmogų, jie tiesiog nušvinta. Na, dabar galėsime daug ką patirti apie Ameriką, jos sim-tijas Vokietijai, apie tenykštį gyvenimo lygį...

Koks yra vidutinis darbininko uždarbis JAV? Kiek pakanka pinigų įsigyti rūbų eilu-čių, automobilį, televiziją, kiek kaštuoja svaras sviesto, mėsos, cukraus, kokia batų kaina? Kokie tarnautojų, valdininkų uždarbiai? Kaip veikia geležinkeliai, kiek kaštuoja vykstant iš žmones...

New Yorko ligi Kalifornijos? Klausimai beriami lyg iš gausybės rago.

Na, žinoma, amerikiečiai negali nesidžiaugti Adenauerio laimėjimu rinkimuose, nes jis — Amerikos draugas ir dar daugiau — jos paklusnus tarnas. Jis išrinktas tik savo populiarumo dėka ir jokių būdu negali atstovauti visos vokiečių tautos. Jis turi dar daug priešų. Tokie samprotavimai davė pagrindą spėjimui, kad abu bendrakeleiviai — socialistų šalininkai ir tai nestebėtina, nes ir Hamburgas ir Hannoveris tai senos vokiškųjų socialdemokratų tvirtovės.

Aišku, kad Adenaueris turi priešų, bet bandau savo bendrakeleiviams aiškinti, kad juk Vokietija padarė didžiulę pažangą, kad jos ūkio politika pasirodė esanti labai sveika, kad pokarinė vyriausybė vokiečių valiutą išlaikė labai augtam lygyje ir šiuo metu ji bus stipriausia visam kontinente. Visa tai turėjo prisidėti simpatijų pakėlimui rinkikų masėse.

Sutinkame, kad esama ir gerų pusių, bet tamsta žinok: kad vokiečių valdžia per daug priklausoma nuo amerikiečių ir galutinam rezultatui kas gi Vokietijai grėsia? Karas su ryttais ir jos pavertimas miščių arena. Ne, mes to nenorime ir prieš tokią politiką kovosime — šitais žodžiais savo tezes aiškina Hannoverio kairieji. Ir dar daugiau — jie reiškia savo nepasitenkinimą ir pačiu vokiečių charakterio, būdo pokariniu pablogėjimu.

Tas paskutinis karas, nusibausęs visą kraštą, palikęs griuvėsius žemėje, bus žymiai atsilieps ir į vokiečių sielą, mentalitetą, papročius, tarpusavį bendravimą. Tiesa, dar prieš ketverius metus tekdavo stebėtis jaunimo tarpe pastebėtu modernių amerikietiškiųjų šokių pamėgimu, kito kontinento dainų, papročio brovimu ir vokiečių tarp. Dabar gi vaizdas dar daugiau pasikeitęs, dabar tik senieji žmonės ir šiaip labiau konservatyvūs visomis priemonėmis ginasi prieš tą krašto "amerikanizaciją". Dabar ir nereikia labai stebėtis, kai traukinio bendrakeleiviai tiesiog ir šauna:

Žinok tamsta, kad vokiečiai — tai beždžionės. Visą jie seka, kas tik ne vokiška ir kas nebūtinai jiems sveika. Prieš dar keleri metai ir pamatys, kad tai jau ne be vokiškas kraštas, bet kažin koks mišinys. Štai toji mergaitė, kuri štai eina koridorium, įsimovusi į mėlynas kelnės. Ar tai buvo įmanoma prieškariniais laikais?

Bandau aiškinti, kad sekti kas praktiška nėra jau taip bloga, kad pav. kelionėje moterims, bent jaunesnėms, daug pranašiau vilkėti kelnės, bet savo bendrakeleivių įtikinti nepavyksta. Ne, vokiečiai virtę jau beždžionėmis ir tiek...

Traukinys artėja prie Hannoverio. Nors tamsu, bet gali pastebėti užmiesius ir arčiau stoties visą eilę naujų pastatų. Vidur mirguliuoja įvairiaspalvės šviesų reklamos. Tenka atsiviskinti su naujosios vyriausybės priešais ir dar kartą išgirsti jų sarkazmą:

Linkiu tamstai maloniai pagyventi Vokietijos žemėje, bet žinok viena — daug dar joje kažaidu, daug priklausomumo nuo vakarinių sąjungininkų. Būty kitaip, jei vokiečiai prie valdžios vauro, būtų pasodinę kitokius žmones...

Šis lėktuvas, pastatytas JAV kariniams tikslams, pasiruošęs skristi 2000 mylių greičiu per valandą.

Kur skamba laisvi dainos aidai

(Iš Bostono Vyrų Choro koncerto)

Dainose atsispindi tautos siela, dainos yra tautos dvasinės kūrybos veidrodys — sako Herder. Ir jeigu lietuvių tauta šiandien yra gyva ir kovoja dėl savo laisvės ir egzistencijos, tai yra nemažas nuopelnas ir mūsų senolių kūrėjų — vaidlių, kurie lietuviškos dainos aidais žadino mūsų tautos dvasią, kelė kalbos grožį ir rengė kelią tautiniam Lietuvos gyvenimui.

Džiugu, kad ir tremtyje dar turime nepalūžtančių dvasios galiūnų, lietuviškos dainos kūrėjų ir mylėtojų. Jie savo dainų — dainelių koncertais tarpais mus išveda iš pilko fabriko bil-dėsio ir erzinančio miesto triukšmo į ramų, romantišką tėvynės miškų ir žydinčių Nemuno laukų grožį.

Bostono Vyrų Choras, vedamas muziko-kompozitoriaus Juliaus Gaidelio yra pasiryžęs eiti šiuo keliu.

Šis vyrų choras, dar jaunas savo veikla, jau pasirodė stiprių lietuviškos dainos kultūros ugdytoju, mokačiu patraukti klausytoją ir sužadinti jo jausmų vaizduotę, išpildomų dainų akordais.

Paskutiniame savo parengime, lapkr. 15 d. Bostono High School Auditorijoje, choras padedant solistams Stasiui Liepai ir sol. Štasei Daugėlienei, davė pasigėrėtiną koncertą.

Choras scenoje žiūrovui teikia drausmingo muzikinio vietneto įspūdį. Stiprus galinags bosais, ypač mermorando ir augstų viršūnių pirmais balsais. Koncerte plačioje programoje buvo išpildyta žymesnių mūsų kompozitorių kūriniai, kaip M. K. Ciurlonio, K. Gruodžio, J. Gaidelio, K. V. Banaičio, J. Gruodžio, St. Šimkaus, M. Petrausko ir kitų.

Dvi kompozicijos, suklusios gausius publikos aplovismentus, choro buvo išpildytos su Vilniaus operos solistu St. Liepu: "Baltos gėlės" — J. Švedo ir "Grybai" — pačio choro dirigento J. Gaidelio. Pasigėrėtinai subtilus išpildymas su plačiu pianissimo skambėsiu viršūnėse buvo — "Tykiai tykiai Nemunėlis" — J. Švedo ir "Milžinių varpai" (žodžiai Pr. Lemberto) muzika J. Gaidelio.

Choro koncertą savo dainomis praturtino solistė St. Daugėlienė, akompanuojant J. Gaideliui, padainavo — "Pasakyk antelą" — J. Švedo, "Na, tai kas" — K. Kavecko, — "Ruduo" — J. Chopni ir — ariją iš operos "Samsonas ir Dalila".

Solistas St. Liepas, vis žengiantis savo dainos mone augstyn, jausmingai padainavo — "Zaliojoje lankelėje". "Oi greičiau" — St. Šimkaus, — Valentino malda iš operos "Faustas" ir Mušketierinkų maršą iš "Trys Mušketierinkai" — Rud. Trim.

Chorui ir solistams gausi Bostono ir apylinkių publika nesigailėjo "katučių" ir apdovanojo gėlėmis. Po koncerto Bostono Tautinės Sąjungos Namuose choras su rengė šeimyninį pobūvį, į kurį buvo pakviesti choro mecenatai, visuomenės veikėjai ir bičiuliai. Vaisių metu gražių kalbų

choro adresu pasakė A. Čaplikas, John Zomanas, Strazdas, Z. Snarskis, Stasys Raudonis, p. Kasmauskas.

Choro pirmininkas Longinas Izbičkas organizuotai ir sklandžiai vedė visą vaišių tvarką ir pristatinėjo kalbėtojus. Solistams, choristams ir svečiams savo žodyje padėjo pats choro dirigentas J. Gaidelis.

Vaišės parengė ir svečiams patarnavo Bostono "Satrijos" draugovės skautės ir eilė kitų talkininkių.

Bostono Vyrų Choras yra vienas iš stipriausių lietuviškos lainos reprezentantų N. Anglijos kolonijoje. Jo koncertų mie-ai laukia ir kiti miestai.

J. Vizbaras-Sūdavas

NĖRA KILNESNĖS MEILĖS UŽ ARTIMO MEILĖ

BOSTONO LIETUVIAI JUNGIA SI TALKĄ

Kryžiaus kelias, kuriuo daugelis mūsų tautiečių išėjo iš savo gimtosios žemės, dar nesibaigė. Europoje šiaip sovietinių durcų sienos dar yra 10.000 lietuvių. Skačiai, kuriuos čia suminėsim, yra geriausi liudytojai vargo, nedateklų, skurdo, liūdesio ir ašarų. Vokietijoje tarpe 8000 lietuvių yra 2000 vaikų, kuriems trūksta kasdieninės duonos, gražaus ir tyro vaikystės džiaugsmo. 530 džio-ty sergančiųjų galėtų grįžti į gyvenimą, jeigu jie turėtų vilnų, jeigu jie nebūtų užmiršti. Taip pat 408 sergantieji įvairiomis kitomis ligomis. Be sumintų anapus Atlanto vargsta 220 invalidų, 205 našlės su mažais vaikais, 425 gausingos šeimos, kurių tėvas ar motina yra ligoninė, 610 senelių, praradę tas fizines jėgas, kuriomis dar ir dabar daugelis kraštų saikuoja žmogaus vertę. Austrijoje tebe-vargsta 208 lietuviai. 150 iš jų sudaro vaikai, ligoniniai ir seneliai.

Berods, tie skaičiai yra labai gražblyūs. Nesunku pro juos pamatyti liūdnas kūdikio akis, kuriam trūksta pieno lašo. Nesunku išgirsti ligonio balsą, bel-džiantį į tautiečių širdis. Nesunku įsiklausyti našlės ir motinos raudą, palikusios vienatvėje ir rūpesčiuose be paramos ir paguodos žodžio. Argi mes, laimingi ir pasiturintys JAV lietu-viai, neišgirstumėm to savo se-serų ir brolių sauksmo? Argi mes nepragiedrinsim jų vargo dienu? Argi nesugraudins mūsų kūdikio ir našlės ašaros?

To niekad nebuvo, tas ir dabar negali atsitikti. Kai kas su-mazinsim savo asmenines pra-mogas; kai kas atsisakysim sa-valtinių santaupų, kai kas pasi-dalinsim našlės skatiku ir tokiu būdu vėl kuriam laikui aprūpin-sime savo vargstančius tautie-čius. Tegu šiandien mūsų akys atsigrįžta į BALFą, kuris jau metų metai dirba kilnų ir gar-bingą darbą. Kai mes sava tal-ba paremsim BALFą, tikrai iš-girsim padėkos kupiną atodūšį iš anapus vandenyno.

BALFo 17-tasis skyrius, veikiąs Bostone, Mass., gruodžio 6 d. pradeda šių metų rudeninį vajų. To skyriaus valdyba, vadovaujama rūpestingo pirm. Matjoškos, visu atsidejimu tam vajui rengiasi. Bus renkami dra-bužiai, pinigai ir kitokios gėry-bės. Bostono lietuviai nekartą yra parodę didelio susiklausy-mo, didelio galeistingumo. Ar-tėjant vietinio BALFo skyriaus vajui, jie jungiasi į talką, kad rudenio derliumi galėtų pasida-linti su tais lietuviais, kurių visa viltis ir paguoda yra sudėta į mus. Nėra kilnesnės meilės už artimo meilę. Kol mūsų širdys plaka, tegu tos meilės niekad nestokoja!

G. S.

Pranešimas rubų aukotojams

Su dėkingumu BALO Centras praneša, kad visuomenė jautriai pradeda atsiliepti į paskelbtą rubų rinkimą tremtiniais. Tačiau kai kurie aukotojai, siysdami rūbus, juos prašo persiųsti jų pačių nurodytą tremtiniui. Turime paaiškinti, kad dėl lėšų trūkumo ir brangaus pašto tarifo BALFas negali siuntinėti kiekvienam tremtiniui atskirus paketus. Amerikos val-džia padengia tik nevardintų siuntų persiuntimo išlaidas, o už vardintus jau tenka mokėti pačiam BALFui, ko, žinoma, padaryti negalima, nes tas BALFui per metus kainuotų apie 70.000 dolerių. Aiškumo dėlei nurodom šių metų siuntas. Per dešimt mėnesių BALFas į Europą pa-siuntė 88.972 sv. rubų bei ava-lynės ir 170.415 sv. sviesto, tau-ky, cukraus ir kt. maisto, iš viso siuntos sudaro 259.387 svarųš. Jei bendras siuntas tekstų su-daryti atskirais paketais, po 24 svarus, tai gautumėm 10.810 pa-kiety ir už jų persiuntimą tekstų sumokėti paštui apie 60.000 do-lerių (už pirmą svarą reikia su-mokėti paštui 45 centus, o už likusius po 22 centus). Taigi per metus pašto išlaidom pa-dengti reikėtų stambios sumos, kurios vienerių m. ty eigoje au-kotojai nepajėgia sudėti.

Ta pačia proga pakartotinai pranešome nesūsti BALFo Cen-trui neapmokėtų siuntų. Neap-mokėtų siuntų išlaidas tenka pa-dengti pačiam BALFui. Jų gau-

nant daugiau susidaro nemaža išlaidų suma, kurios, dėl labai ribotų piniginių išteklių, BALF padengti negali.

Baigdami pranešimą dar kar-tą prašome aukoti rūbus trem-tinių reikalam. Juos persiūsime bendra siunta į Europą, kur jie bus paskirstyti po atskiras sto-vyklas. Stovyklose pačių trem-tinių išsirinktos šalpos komisi-jos betarpiškai padalins tarp visų šelpiamųjų.

Už Jūsų dosnumą tariame širdingą acių.

BALFo Centras

V. KUDIRKOS MINEJIMAS DETROITE

Lietuvos Himno šešiasdešimt metų sukakties proga Detrote statoma Kazio Inčūros keturių veiksmų drama "Kudirka". Sta-to dramos mėgėjų kolektyvas, vadovaujamas Z. Arlauskaitės-Mikšienės.

Vaidinimas įvyksta šeštadi-nį, gruodžio 12 d. 7 val. vakare, Ukrainų salėje, Martin gatvė. Biletai nuo 1 dol. iki \$1.50 iš anksto platinami vietos skautų ir skaučių.

Visas vaidinimo pelnas ski-riamas Vasario 16 d. Ginnazi-jos namų pirkimui.

Visus detroitiečius kviečiame į šį minėjimą-vaidinimą atsilan-kyti.

zrv

Tai irgi jaunuolis... 92 metų George M. Batlett, gavęs leidi-mą vesti 50 m. S. Du Pont pa-sakė: "Aš tik dabar pradėjau gyventi..."

PAPIGINTAS Lietuvių Tautosakos Lobynas

(Red.-leid. DR. J. BALYS)

Dvi daly už pusę kainos. Tik \$1.50 už dvi knygas kartu: "Dvasios ir žmonės" (126 psl.) ir "Liaudies magija ir me-dicina" (94 psl.)

Šis papiginimas galioja tik užsisakant iš DIRVOS ir tiktai per GRUODŽIO mėn.

Pažinkime mūsų tautosaką ir padėkime ją išleisti.

Ne jau mes rytiečiai, aiščiai - estai?

Anksčiau vadinomės lietuviais ir buvome patenkinti vardu. Švelnus, lankstus žodis, gražiai skamba gražioj kalboj. Kokia jo tikra kilmė, dievai žino. Vieni kalbininkai aiškina, kad jis išdigo mūsų lievingoj žemėj, kitiems atrodo, kad kilo nuo lotyniškojo *litus* — krantas, pakraštis. Bet štai kame dauguma filologų sutaria: lietuviai ir latviai, tas pat žodis, sklės ir atsiskyręs laikams veikiant. Labai galimas daiktas.

Tik štai nuo kokių keturių dešimtų metų pradėjome spaudoje susidurti su kitu pavadinimu. Kazys Būga pradėjo tikinti, kad vadinamės *aiščiais*, bendru vardu ir mums ir latviams ir iš istorijos eigos išnykusiems prūsams. Kodėl ne, šauki tauta gali turėti ir kelis vardus, ypatingai jei kuris jų jungia su giminingais kaimynais. Puošias gi keliais vardais ir kitos tautos. Anglai vadinasi ir britais, ir germanais, ir anglosaksais, vokiečiai ir germanais ir be didesnio pasididžiavimo teutonais, lenkai be kasdieninio vardo polak be to ir slavai.

Tik kartais ne vienas mūsų pagalvoja: ką reiškia tas žodis *aiščiai*? Ar ir jis toks pat sunkiai išlukštenamas kaip pavadinimas *lietuviai*? O gal aistis kilęs iš aistros? Juk ten, kur daug lyja, kaip Lietuvoj, reikėtų karta is silumos, net karščio, kad takai ir žemė pradžiūtų.

Kazys Būga turėjo kaikokio pagrindo prisegti mums, latviams ir prūsams bendrinį vardą. Jau pirmoji — antrojo šimtmečių Romos istorikas Tacitus vadino mus visus *Aestii*, *Aestiorum gentes*, šeštojo šimtmečio gotų mokslininkas vienuolis Cassiodorus — *Aesti*, *Haestii*, o jo darbų įpėdininkas Jordanas — *Aestii*. Gi devintojo šimtmečio frankų istorikas Einhard vadino mus savo knygoje Vita Caroli Magni mums šiandien artimiausia forma — *Aistii*.

Tik štai anglosaksas Wulfstan, lankęs vienuoliktojo šimtmečio pradžioj Daniją, mini Baltijos kraštus *Eastland*, *Estland*, Rytų žemės vardu. Tai daro jis taip pat ne be pagrindo. Jau anksčiau Skandinavijos kraštus, vikingų laikais, estai, latviai ir lietuviai su prūsais vadinami vienu vardu: *eystir*, *eystir*, gi šiaurės vokiečiai mus visus vadino *eysten*, *esten*. Lietuvių vardas, *litaver* vadinamais, išskyla skandinavų kronikose kaip atskiros, savitos ir labai karingos tautos tik prasidėjus kryžiuočių žygiams prieš *Litaven*, Lietuvą, ir jiems kartais tiems žygiams talkininkaujant.

Iš šių duomenų atrodytų, kad aiščių šeimon turėtumėm įtraukti ir estus. Ko gi, neboga, gabi ir simpatizinga tauta. Šiais laikais bendras likimas riša mus su jais daug arčiau nei kada. Bet ką pasakys mokslininkai, kalbininkai? Kalbos skirtumas tarp mūsų ir latvių iš vienos pusės ir estų iš kitos toks didelis, stačiai neperžengiamas, veido ir bendrai kūno sudėtis tokia nepanaši, kad suplakti mus vienon etninėn šeimon ir prie geriausių norų neįmanu. Estai su suomiiais priklausė visais požūriais suomių-ugrų šeimon, kaip ir yengrai. Nežiūrint į tai, estų kalbininko profesorius Andrus Saareste, kaip ir kitų kalbininkų istorikų įsitikinimu, ne tik vikingai, jau Tacitus ir Jordanas kalbėdami apie *Aesti* ir *Aestii* aiškiai turėjo galvoje ne tik lietuvius-prūsus-latvius, bet taip pat ir estus.

Čia įdomi viena smulkmena: to paties Andrus Saareste ir

IGNAS J. ŠEINIUS

skandinavų kalbininkų parodymais estai tik nuo šimto metų pradėjo save vadinti dabartiniu vardu, *eestlane*, *eestlased*, estas, estai. Kitais žodžiais, jie pagaliau apsisprato ir nusileido svetimųjų primestam pavadinimui. — Rusai tai padarė savo vardo atžvilgiu jau prieš tūkstantį metų, nors baltai, tiesiai ir gražiai *virolainen*, *virolaiset*, kaimynas, kaimynai.

Andrus Saareste negali išaiškinti, ką žodis *Aesti* ar *Aistii* reiškia, tik jis nemano, kad tai panašu į šių dienų *ost*, *east* ar *oest*, bendrai į mūsų prasmę *rytus*. Iš kur gi ir kaip čia visdėlto ta nesudėtinga sąvoka galėjo atsirasti? Ne jau nėra kitų istorinių šaltinių, be Tacito, Cassiodoro, Jordanas ir Einhard? Pat pirmuose Skandinavijos kraštų raštuose ir tų kraštų užsakytais-holandų padarytuose žemėlapiuose Baltijos jūra vadinama *Eystrasalt*, kartais *Aystrasalt*. *Eystra* ar *Aystra* prasmė *Rytų*, *gi salt* — *sūrus vanduo*, *sūrimas*, *jūra*. Kitais žodžiais, *Aystra* — ar *Eystrasalt* tai, tas pat kas ir šiandien danų, norvegų ar švedų kalbose: *Oestersø*, *Oestersjøen*, mūsų Baltijos jūra.

Vikingų laikais, kada vardas *Eystra* — ar *Aystrasalt* buvo galioję, gyventojai į rytus nuo to sūrus vandens, gal tais laikais sūresnio nei dabar, vadinosi *eystir*, *rytiečiai*, *rytiečiai*. Dar ir šiandien gyventojai švedai ir suomių ir rytus nuo Botnijos įlankos, *Botthenhavet* — seklios marės — taigi Suomijos pusėje, ir švedų ir pačių suomių vadinami *oesterbottningar*, Botnijos rytiečiai. Gi į vakarus nuo Botnijos, Švedijos pusėje, vaesterbottningar, Botnijos vakariečiai. Tai liekana iš tų laikų, kai gyventojai į rytus nuo Baltijos jūros, vistikiečiai, lietuviai, latviai ar estai, buvo vadinami *eystir*, *eystir* ir ar *eystir*, *aystrir*.

Žvilgtelėjęm, ką parodo šių dienų islandiečių, pirmųjų šiaurės Europos emigrantų pasiekusių toliausiai į vakarus, kalba, lig šiol nemažai išlaikiusi senos Skandinavijos tautų daug kame

bendrinės kalbos žymių. Baltijos jūra ir dabar islandiškai ar islenzka vadinasi *Eystrasalt*, lygiai kaip prieš tūkstantį metų. Gi tai kas tolėliau į rytus, rytų pusėje — *eystir*. Toliausiai į rytus — *austar*. Bendrumas tarp *eystir* ir *eystir*, *eystir* atrodė toks didelis ir aiškus, kad jį sunku nuneigti. Kad šiandieninėje islandiečių, islenzkur, kalboje rytietis, rytų pusės ar krašto gyventojas vadinasi *eystur*, fakto nepakeičia.

Tikriems, ar tolimųjų Rytų rytiečiams, orientalsams, islandiečiai turi kitą pavadinimą, vadiną juos autlaegur. Nuo superlatyvo *austar*, toliausiai į rytus.

Taip, Cajus Cornelius Tacitus žinomas kaip senovės vienas pačių objektingiausių ir sąžiningiausių istorikų, bet ir jis galėjo apsiriki. Iš viso ko sprendžiant, gavo jis žinias apie rytų ir vakarų Baltijos jūros pusę gyventojus iš Skandinavijos išsikėlusiu ostrogotų ir vestrogotų, kurie visus gyventojus į rytus nuo *Eystrasalt*, Baltijos jūros, vadino *geografine* prasmė *eystir*, *rytiečiai*, *rytiečiai*. — (Kaip mes patys daugiau geografiniai skirstom save į žemaičius, augščiaučius ir suvalkiečius.) — Mėgdamas tą laikų retorinę madą, kad ir mokslininkų būdams, faktus pagyventi, sudramatinti, Tacitus pavadino mus, prūsus, lietuvius ir latvius ir mūsų artimiausius šiaurės kaimynus *Aestiorum gentes*, sužinotą pavadinimą lotynų kalbai kiek pritaikęs. Jei Tacitus būtų tiegioginiai su lietuvių gentimis ir mūsų šiaurės kaimynais susipažinęs, jis būtų be abejonės mus išskirstęs ir visai kitaip apibūdinęs. Kiti senos vakarų Europos mokslininkai taip pat nuėjo jo keliu, jei gal ir netiesioginiai jį sekdami, tik todėl, kad iki mūsų, mūsų gyvenamų vietų nepriejo.

Rytiečiai ar estais-aiščiais mums ir latviams vadinantis žinoma niekas nekludo. Kaip ir surytietinti pavardės, sagiojant ičius, vičius, skus ar auskus. Bet norint lietuvių be nuvalyti nuo svetimybės, išryškinti kovojant dėl nepriklausomybės atgavimo jos savitą individualumą, reikėtų mest krepšin ne tik slavizmus bet ir skandogermanizmus.

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabalgos!

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garbiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išsimokėtina. Naujaisiais modeliais. Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augščiau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

LIETUVIŲ DIENOS

Ilustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsakytinas visiems. "Lietuvių Dienos" duoda kiekviename numeryje per 40 puošnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos. "Lietuvių Dienų" kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo. "Lietuvių Dienos" turi anglišką skyrių, parašantį po nuotraukomis duodami abiems kalbomis, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams. "Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Mėfinė prenumerata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Kas yra geras lietuvis?

(Išvyka į logišką pozityvizmą)

VYT. ŠIRVYDAS

Žodžiai žmonėms yra priemonė susikalbėti ir mintį pareikšti. Be abejo, jie tikslūs, pasiekia, bet ne šimtu nuosimčių, nes kam tada pasaulyje virs tūkstančio skirtingų kalbų, su nesuskaitoma daugybe dialektų — šnektų, neįskaitant kitus šimtus, gal tūkstančius, mirusių?

Žodis, matyti, geriausia savo tikslo pasiekia, kada yra vardas kuriam nors apčiuopiamam daiktui. Pavyzdžiui, visi žino, kas yra raudonas obuolys, bet išsėina į girias ir raistus, kai ima aiškinti, kas yra raudona valstybė.

Tokiu būdu, esama žodžių, kurie neatstovauja apčiuopiamais daiktams, bet — reiškia mintis, kurių konkrečiai pareikšti negalima, nežinint, ką jų reiškėjai sakys. Pavyzdžiui, "tėvo pūnūs" labai griežtai aiški sąvoka, bet Dievo sūnūs, kuriais mes visi, sakoma, esame, jau sunku konkrečiai nustatyti.

Prie tokių realizuoti negalimų žodžių tenka priskaityti ir posakį "geras lietuvis", kurį mūsų kalbėtojai ir spauda šimtą kartų per dieną vartoja. Apie jį turime pasakyti tą patį, ką Sv. Augustinas sakė apie laiką: "Kai manęs niekas neklusia, tai puikiai žinau, kas yra laikas, bet kai paklausia — tai nežinau!"

Posakį "geras obuolys" net pradžios mokyklos mokinys išaiškina, kaip obuolį, kuris skanus, nesūpuvęs, be kirmynų, ir, turbūt, lengvai gaunamas. Bet, kuriomis sąlybomis išaiškinti posakį "geras lietuvis"?

Net žodį "lietuvis" pradedant tiksliai nustatyti susiduriame su keblumais. Kas lietuvis? Kuris moka lietuviškai? Bet yra šimtai, jei ne tūkstančiai mūsų vadinamų kitagėjų, kurie moka lietuviškai. Šenandoryje, sakoma, esama net juoduko, kuris pramoko gerai (net dūkiškai) lietuviškai kalbėti, besivaikindamas karčiamose su lietuvišiais angliakaisiais. Ar jis lietuvis?

Gal lietuvis tas, kuris lietuviško kraujo? Tačiau, mokslas visos žmonijos kraują paskirstė tik į keturias rūšis: A, B, AB ir O, ir, sako, škoto kraujas tiek pat geras susirgusiam lietuviui, kiek lenko, jei tik priklauso jo rūšiai. Mokslininkai neranda jokių tautiškų kraują.

Gal lietuvis, kurs Lietuvoje gimė? Bet yra šimtai, jei ne tūkstančiai mūsų geras vadinami lietuviai, kurie gimė Amerikoje, Brazilijoje, Anglijoje, ir beveik visuose pasaulio kraštuose. Tai gi, matote, pradėję tiksliai aiškinti kas yra žodis "lietuvis", pajuntame, kad dalykas nevisai lengvas, kaip, nepagalvojus, mums atrodo.

Jei sunku tiksliai pasakyti, kas yra lietuvis, dar sunkiau nustatyti, kas yra geras lietuvis.

Kas jis? Ar tai tas, kuris skaito lietuvišką spaūdą, ir knygas, yra narys lietuviškų draugijų, sukuria lietuvišką šeimą, išaukleja vaikus lietuviškai?

Skaitymo klausimo, aišku, gerumas priklauso nuo paklausėjo pasaulėžiūros. Juk socialistas ir komunistas neskaitys geru lietuviu to, kuris skaito katalikų lietuvišką spaūdą ir didžiulius šaltinius. O narys lietuvių parapijos neskaitys geru lietuviu bedieviu-laisvamano, kuris, nors priklauso prie kitų lietuviškų organizacijų, bet neina bažnyčion. Jei sukurtoje lietuviškoje šeimoje vyras svetimoterauja, o moteris flirtuoja su kitais vyrais, tai, kažin, ar tokios šeimos sūkurėjus pavadinime geras lietuvis. Vaikų išauklejimas lietuviškoje dvasoje sunku nustatyti, nenustatius, kas gi yra

ta lietuviškoji dvasia. Kuo ji konkrečiai reiškia? Gal geras lietuvis tas, kuris už tėvynę galvą paguldo? Tas reikštų, kad gyvų gerų lietuvių nėra, ir tik tas geras, kuris ne vėžiui, ar džiūva miršta, bet nuo kulcos ar kardo. Tiesa, niekas nepaabejoja, kad džiūva miręs Dr. Kudirka nebuvo geras lietuvis.

Gal geras lietuvis tas, kuris kovoja už savo tautos reikalus? Palikdami nuosėdėje konkretų nustatymą, kas yra tautos reikalai, toks kovotojas, rodos, bus labai neramus žmogus, negalįs taikoje ramiai gyventi. Visi kiti kovotojai už savo tautos reikalus bus — jam neprieteliai.

Mokslininkas Einšteinas įrodė, kad net tokie mokslo per amžių gerbtį žodžiai kaip "laikas" ir "plotas" neturi realios tikybės ir priklauso nuo žiūrov-stebėtojo vietos ir pastabos laiko.

Tokiu būdu, jei "geras lietuvis" priklauso prie Sv. Augustino nustatytos rūšies žodžio "laikas", turime nusikalti išvadą, kad geras lietuvis sąvokos nustatyti-logiškai neįmanoma ir negalima. Jei nėra idealo, sunku gal įieškoti ir to idealo įkūnijimo. Gero lietuvis nėra ir būti negali, — bent, logiško pozityvizmo akimis.

Tačiau, tas nereikia, kad posakį turime išbraukti iš savo kalbų ir spaudos. Kai išgrįstame ką kalbant apie "gerą lietuvi", tai gerai suprantame, ką jis nori pasakyti. Bet jei kas mūsų paklaustų, tiksliai pasakyti, kas yra geras lietuvis, nieko geresnio nerastume, kaip Sv. Augustino žodžius apie laiką: "Kai niekas neklusia, tai puikiai žinome, kas yra geras lietuvis, bet kai paklausia, tai, atsiprašau, neturiu laiko aiškintis šiandien. Pasimatysime rytoj".

PAREIŠKIMAS

Prašau neatsisakyti atspausdinti šį mano pareiškimą.

Perskaiciu "Darbininke" Nr. 75 rezoliuciją, skelbimą Maironio mokyklos tėvų susirinkimo vardu, ir noriu dėl jos padaryti pareiškimą. Nors aš nerasiau straipsnių Dirvoje, Vienybėje, Keleivyje, Naujienose. Ten kiti autoriai įvairiai pasisakė. Minėtų laikraščių visuose straipsniuose neradau šmeižto, nėra iškraipytų faktų, nei prasimanyimų, nei piktos valios kaip rezoliucijoje norima teigti. Ten radau tik grynų faktų aprašymą. Viskas taip, kaip buvo ir yra ir nevengta suminėti lietuviško darbo ir gražių pastangų grovimo. Tai gi nėra nei tendencijos, nei iškreipimų. Brooklyn, kas tuo reikalauja įdomiausi, visiems tie reikalai gerai žinoma. Aišku, kad tuose straipsniuose

Studijų dienų įspūdžiai

JULIUS SMETONA

Studijų dienos Clevelande mirtinos kaip kultūringo lietuviškumo pasireiškimas. Savo nuotaka ir visuomeniniu standartu jos gali būti pavyzdžiu visiems suvažiavimams. Bet reikšmingiausią jų bruožą sudaro jų dalyvių tautinių susipražmės. Ir tai mums teikia gražių vilčių ne tik dėl lietuviškumo išlikimo Amerikoje, bet ir dėl naujos, lietuviškai susipražusios, inteligentijos išugdymo — inteligentijos, be kurios jokia tauta neturi ateities.

Studijų dienos Clevelande buvo tarytum pavasaris vėlybą rudenį. Jos įnešė naujo gaumo pilką kasdienybę, priminė mums tuos dar ne taip senus laikus, kai ir mes, jauni studentai, gyvenome didesnius svajonėmis ir kureme didesnius ateities planus. O dabar jaumeji mūsų kolegos irgi kuria planus atečiai, tikėdami, kad ji bus grazi Lietuvai. Be tikėjimo, be tvirtos vilties joks darbas, joks ruošimasis nėra įmanomas.

I tik ką praėjusias studijų dienas Clevelande galima žiūrėti kaip į gražesnių, augštesnių dalykų siekimą, kuris, nors materialinės aplinkumos nuolat slopinamas, yra įgimtas žmogui. Ir jei kuris mūsų jaunųjų kolegų, važiuodamas į studijų dienas, kiek abejojo jo pradėtojo žygio prasmę, tai, grįždamas, jis buvo tvirtai įsitikinęs, kad augštesniųjų dalykų siekimas dar nėra nustojęs prasmės. Tik jam yra daug sunkiau siekti, nes tremtyje jis neturi natūralios dirvos tiems siekimams įgyvendinti.

Bet proga mokytis jau yra didelis dalykas, nors mokslo sąlygos ir nėra lengvos. Ogi ir sunkios sąlygos turi teigiamos reikšmės: jos užgrūdina besimokančius ir juos sutvirtina. Ir nėra jokios abejonės, kad iš dabar sunkiomis sąlygomis besimokančių išeis tikrai didelių savo srities žinovų.

autorai niekam nepataikauja, ir vietomis gal kiek peršipriai pasisakytą, nes kai kurie suinteresuoti asmenys jau nuo 1951 m. veikia įvairiomis progomis prieš lituanistiką paparinę mokykloje, o šiemet tą neigiamą akciją bandė daugiau išplėsti ir įieškoti priedangos šeštadieninėje mokykloje. Tai ir rezoliucija išėjo ne tėvų susirinkimo, bet suinteresuotos grupelės.

Iš tikro mokinių yra apie pusantro šimto, o susirinkime tėvų dalydavo nedaugiau kaip 25 asmenys, iš kurių keli buvo svečiai. Su patiekta rezoliucija susirinkimas tuoju nesutiko ir ji liucijoje norima teigti. Ten radau tik grynų faktų aprašymą. Viskas taip, kaip buvo ir yra ir nevengta suminėti lietuviško darbo ir gražių pastangų grovimo. Tai gi nėra nei tendencijos, nei iškreipimų. Brooklyn, kas tuo reikalauja įdomiausi, visiems tie reikalai gerai žinoma. Aišku, kad tuose straipsniuose

Labai ir labai apgailestautina, kad tiek susirinkime tiek rezoliucijoje susirinkimo prezidiumas smoningai nutylėjo apie Maironio mokyklos ir tos parapijos lituanistikos grupės bendradarbiavimą, kuris yra būtinas.

Rezoliucijoje, o ypatingai susirinkime, buvo kai kurie asmenys labai niekinti, purvais apdrabstyti. Tie asmenys, kurie lietuvišką darbą atlieka taip, kaip reikia, niekada nesibijo spaudos.

V. Klinavičius

Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad besimokantis lietuviškasis jaunimas yra vertas didžiausio mūsų visuomenės dėmesio ir paramos. Ir moralinė parama, rasit, yra svarbesnė už materialinę. Pavyzdžiui imkime, kad ir dalyvių tautinių susipražmės. Ir tai mums teikia gražių vilčių ne tik dėl lietuviškumo išlikimo Amerikoje, bet ir dėl naujos, lietuviškai susipražusios, inteligentijos išugdymo — inteligentijos, be kurios jokia tauta neturi ateities.

Džiugu konstatuoti, kad lietuviškoji studentija jau spėjo pasisizymėti bendrosios amerikietiškos studentijos tarpe. Tereikia mūsų akademikams painkėti istvermes ir pasiryžimo studijoms tęsti ir baigti. Jie privao gerai susipažinti su moksline sistema ir metodu, be kurio net audei gaubamai negali pasireikšti. Kai jie tai padarys, baigs augstasis mokyklas, jais didžiulis ne tik jų artimieji ir draugai, bet ir visa lietuvių tauta.

"ČIURLIONIO"

LAUKIA TELEVIJIA

Kelis šeštadienius iš eilės per vieną iš trijų televizijos kanalų nuo 5 iki 6 val. vak. iš Clevelando buvo rodomi "ONE WORLD CITY" tautybių kultūriniai spektakliai. Jau spėjo pasirodyti lenkai, ukrainai, vengrai ir dar pora tautybių.

Tokį tautų įdomų festivalį per televiziją gražiai organizuoja Clevelando tautų kultūrinis darželių organizacija. Tik jų didesnis ar mažesnis įspūdis priklauso nuo pačių tautybių tų valandų išnaudojimo. Pavyzdžiui, lenkų pasirodymas buvo silpnokas. Tuo tarpu ukrainų spektaklis buvo įspūdingas, gerai organizuotas. Vengrai taip pat gražiai pasirodė.

Iš ukrainų galima pasimokyti. Pirmiausia pasirodė ukrainų 30 vyrų choras su keliom dainom. Sekė trijų porų tautiniai šokiai. Toliau — smuikininko ir pianisto duetas. Vėl tautiniai šokiai. Vėl instrumentalinės muzikos trio. Mažas moterų choras. Ir vėl vyrų choras su solistais. Vienas kazokų karo šokis (mažas berniukas). Mūsų choras (30 vyrų ir 12 moterų) su soliste. Spektaklis baigtas vyrų choru. Kelias trumpais tarpais (po 2-3 minutes) patys ukrainai (vyrai ir moterys) kalbėjo suglaustai apie ukrainų muziką, meną, literatūrą, tautinius rūbus, bendrą tautos kultūrą. Visi spektaklio dalyviai dėvėjo ukrainų tautinius drabužius. Pranešėjai kalbėjo anglų kalba.

Prie geros sceninės organizacijos per valandą laiko galima duoti didelį koncertą. Ir ukrainai tai puikiai išnaudojo.

Kiek teko girdėti, lietuviams pasirodyti numatyta vienas šeštadienis bene vasario mėn. (prieš Vasario 16-ja). Tai labai puiku. Bet jau dabar reikia tam ruošis. Be abejo, lietuviams atstovaus Čiurlionio ansamblis. Bet kalbėtojais turėtų būti kiti mūsų kultūrininkai, iš senųjų ir naujųjų ateivių.

Ed. Karnėnas

DIRVA LAUKIA JOSŲ TALKOS!

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

APDRAUDOS PATARNAVIMAS MASINŲ, GAISRO, GYVYBĖS

Milijonai žino Farm Bureau apdraudą dėl žemų kainų. Bet ar jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gali Jums duoti tik tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Perkant ar praeisiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasitelkukit

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795

FARM BUREAU INSURANCE COS.

• Farm Bureau Mutual Insurance Co.
• Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
• Farm Bureau Life Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

BERMUDA

Bermuda vadinamų salų grupė Atlante, kur įvyks gruodžio 4-8 dienomis trijų didžiųjų — prez. Eisenhowerio, Britanijos premjero Churchillio ir Prancūzijos premjero Lanielio pasitarimai. Tai grupė apie 150 mažų salukų, apie 675 mylios į pietryčius nuo New Yorko. Iš Londono į Bermudas apie 2,400 mylių kelio. Atrodo, tos salos turėjo priklausyti Amerikai, bet Amerika jų neužgrobė senesniais laikais, ir dabar britai daro iš amerikiečių turistų didelį biznį, dėl gero tu salų išreklamavimo, kaip puikių kurortų turistams ir, palyginę, dėl artumo nuo Nek Yorko. Arčiausias JAV punktas nuo Bermudos yra 570 mylių nuo Hatteras iškyšulio.

Bermuda skaito 37,300 nuolatinių gyventojų, kurių apie 60% yra negrai. Likusią gyventojų dalį sudaro britai, portugalai ir kt. Visas plotas tik 22 kvadratinės mylios. Sostinė Hamilton skaito apie 4,000 gyventojų. Septynios didesnės salos sujungtos tiltais keliais arba tiltais. Salas valdo Didž. Britanijos skiriamas gubernatorius.

Pastatius Panamos kanalą Bermuda pasidarė strateginiu punktu Atlante ir šandien tas salas naudoja karinėms bazėms JAV ir Britanija.

Bermuda atrado ispanas jūrininkas 16-to šimtmečio pradžioje, gabenęs laivu kiaušius Kubą, kada jo laivas sudužo prie vienos Bermudos salos. Pirmiečiai anglai atplaukė laivu į Bermudas 1620 metais, tais pat metais kai kitas laivas atvežė į Ameriką pirmutinius kolonistus, išlipusius prie dabar istorinio Plymouth akmens Mass. pakrastyje.

Bermudos gyventojai užsiima auginimu daržovių, galvijų ir vištų, gėlių ir gėlių šaknų eksportu. Vėlykinės baltos lelijos yra didžiausias Bermudos eksportas į JAV.

TEISYBĖ VIS DAR PERSEKIOJAMA

Tarp Amerikos istorikų eina atkakli kova dėl Amerikos į antinį pasaulinį karą įsivėlimo klausimo. Prieš porą metų Charles A. Beard, dabar jau miręs, parašė ir išleido pirmutinį apkaltingą demokratams, Rooseveltui ir jo administracijai, praktikavusiai pasilinus priemonės, kurios Ameriką tik nusmukdino, bet nepakėlė, kada galėjo pakelti ir padaryti laimėjimą.

Dabar tuo klausimu išleista antra knyga, kuriai medžiagą paruošė aštuoni istorikų seką vyrai, įrodinėdami, kaip Trumanas ir Rooseveltas laikais "pasaulinė makliorystė ir išsišokimai pagelbėjo mūsų priešams ir susilpnino mūsų pačių ekonominę pagrindą".

Jiems tą didelę knygą nebu-

vo lengva paruošti, jų darbas buvo nepopuliarus augstosiose sferose. Jiems uždarytos durys prieiti prie viešų dokumentų, kurie buvo laisvai prieinami tik "prezidentų rūmų istorikams", t. y. samdytiems plunksnagraužiams, turintiems oficialius titulus, kurie garbino, augstino ir toliau tą kartoją, keldami tų dviejų prezidentų nuopelnus Amerikai ir pasauliui.

Šiai knygai, pavadintai "Amžinas Karas Amžinai Taikai", leidėjų buvo labai sunku gauti. Visos žinomos knygų leidyklos, spaudžiamos tų, kurie rūpinasi skleisti Roosevelto-Trumano didybės mitą, atsisakė priimti spausdinti. Leidėjai atsirado tik tolimuose vakaruose, mažame Caldwell, Idaho, miestelyje, kas parodo kaip pastaraisiais metais viskas buvo nepopuliaru, kas ejo prieš demokratų įsigalėjimą.

Autoriai kaltina demokratų klaidą, kuri, kaip prosovietiško Roosevelto patarėjų buvo suplanuota, reikalavė visišką vokiečių pergalės, kas, sako, užtesė karą dviejus metus ilgiau, pradžioje daug gyvasčių ir sunaikino daug bilijonų dolerių vertės turtų. Amerikos prekybai, bizniui pagadino dirvą tūkstančiais metų.

SIMFONINIAI ORKESTRAI

Tiems, kurie kreivai žiūri į Amerikos meną ir muziką, girdedami čia tik "džiaza". (kuris savo garsu birbimu, suprantama, prasiveržia beveik virš visos geros muzikos), įdomu bus patirti, kad šiemet, 1953 metais, JAV miestuose veikia 938 simfoniniai orkestrai, didžiausias skaičius istorijoje. Tik šį rudenį susikūrė daugiau kaip 40 simfoninių orkestrų. Tie orkestrai pradedant garsiais New Yorko, Bostono, Philadelphia, Clevelando, eina iki mažų miestelių, kurie taip pat rado pakankamai rėmėjų ir narių įsikurti.

GERINA SANTYKIAI SU PIETŲ AMERIKA

Eisenhowerio administracija pasistengė pagerinti santykius su Pietų Amerika ir remti tas valstybes, kurios pasirodys sukalbamos.

Roosevelto-Trumano laikais, kai Washingtonė šeimininkavo gaujos komunistų, kuriuos dar ir šandien senatorius McCarthy ir kiti kongreso komisijų tyrinėtojai iškelia viešumon, dėjo pastangas sugadinti santykius su Argentina ir kitomis respublikomis, kur buvo vadinamos "fašistinės", ne Maskvai simpatizuojančios, vyriausybės. Su Argentina pav., norėjo priversti prie visiškų ryšių nutraukimo, arba išvertimo Perono vyriausybės, kaip fašistinės.

Santykiai su Argentina buvo

Vaižgantas su Kačinsku atvažiuoja į Clevelandą

1933 m. balandžio mėn. 29 dieną baisiai didelė mipsa kaudė elgesį taip, lyg jie laidotų kanaaninką Juozą Tumą Vaižgantą. Bet Vaižgantas nesidavė palaidojamas. Dar tą patį vakarą gyvas ir gyvesnis, negu bet kada, jis su daugeliu sėdėjo teatre, kultūrininkų posėdžiuose ir prie vaišių stalo.

Išgyveno jis karus ir okupacijas ir su visokio vardo bei pašaukimo bičiuliais atsidūrė emigracijoje įvairiausios pasaulio miestuose lyg būtina dvasinė si-

nuvaryti iki bevilčio laipsnio. Perono smerkimas ir jo niekinimas Amerikos žmonių akysse privėdė prie to, kad Peronas buvo priverstas prieš šešius mėnesius uždaryti duris eilei pirmųjų Amerikos politinių žurnalistų ir laikraščių, kurių politika Perono ir Argentinos atžvilgiu buvo pusiau komunistinė.

Uždaryta durys penkiolikai žurnalistų ir New York Times dienraščiui. New York Times leidimas buvo uždraustas šių metų pradžioje. Times pradėta vėl įleisti šiomis dienomis.

Dabar Eisenhowerio atstovas grįžęs iš Pietų Amerikos pasakė, kad JAV santykiai ir remtas respublikas, kurių vyriausybės nėra komunistinės, nežiūrė jį kitokių ideologijų.

Apie Argentiną grįžęs atstovas Cabot pasakė: "Šių dienų pasaulyje, Argentinos ir JAV santykiai daugiau artėja, negu prieštarauja šių dviejų valstybių bendriems reikalams. Peronas pasakė mums, kad Argentinos draugiškumas Jungtinėms Valstybėms neturi kainos pažymėjimo".

Atstovas Cabot sako, kad Argentina pasirodė neabejotinai draugiška ir remtina. "Būtų didžiausia nelaimė jei bent kuri Latynų Amerikos respublika taptų komunistinė".

Amerikos spauda pradėjo Perono vyriausybę neigti ir šmeižti, kada jis konfiskavo prieš jį kovojusį dienraštį "La Prensa". Tada prieš Peroną buvo sukursta ir visa demokratiška-radikališka spauda.

Su Čile, kita Pietų Amerikos respublika, JAV turi nesuspurtimą dėl vario, kurio Čile turi 100,000 tonų perviršį ir kurį Amerika nenori matyti patenkant Rusijai. Čile nustatė kainą 35½ svarui, gi JAV duoda tik 30 c. Ir dėl to derybos nutrauktos. JAV stato sąlygą ir toliau, kad savo iškasmą ir gaminamą varį Čile neparduotų Rusijai.

Amerikai vario dabar nereikia, nes karui Korėjoje apstojus vario sunaudojimas sumažėjo. Pačios Amerikos vario, cino ir švino kasyklos sulaukė darbus.

Čile, bauginama pardavimu savo varį sovietams, nori išspausdinti, palyginamai, augstą kainą už savo varį. Varis yra vienišelis daugiau įplaukų duodąs Čilės prekybinis produktas.

luma ir lyg tautinės gyvybės ir vilties drėgmė. Kad išliktume gyvi be lietuviškos vėlenos ir neišgaruotume svetimų kultūrų karščiū.

Užsuk tik kalbą su kuo nors, kas kada ir kur nors jį sutikęs buvo. Niekas nekaltės apie Vaižgantą prieš 20 metų mirusį ir palaidotą. Su juo bus kiekvienas, lyg ką tik ant pirmo gatvės kampo atsiskyręs.

...Buvau su Vaižgantu teatre... Mūsų mokyklos išleistuvė... Svečiuose pas Jakštą Vaižgantas... Po mano šliūbo jis...

Kiekvienas pirštu tau rodys Vaižgantą protestuojantį teatre, pakilusį spygą studentei viešai autobuse, išokantį karti "Naujosios Romuvos" administratorių už pinigų išieškojimą, sukylantį prieš dvasinę vyriausybę dėl draudimo lankytis teatro užkulisuose, išmetantį lauk elgetaujantį studentą, bet už durų vėl pasivejantį ir stamboką pinigą į delną išpaudžiantį, besikolijantį, kad koks kultūrinis darbas be jo pradėtas ("ka, panie, be Vaižganto sugalvojai apseiti!"). Jaunumas, gyvumas, viskuo, kas tautai naudinga siejojimasis — Vaižganto paveikslas, visų į pasaulį nusinėstas ir visų su nedirbtina šiluma atkuriamas. Vaižgantas dirbo visiems, buvo visų ir liko su visais.

Kas demonstruotų savo atsiiribojimą nuo Vaižganto, tas demonstruotų ir savo atsiiribojimą nuo Lietuvos ir nuo lietuvių tautos. Vargu, ar kas tai norėtų ir drįstų daryti. Todėl vargu, ar kas norės ir išdrįs be rimto reikalo neateiti į Vaižganto minėjimą, ruošiamą Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės Kultūros ir švietimo Tarybos, sekmadienį, gruodžio 6 d. 17 val. Lietuvių salėje.

Vaižgantą patriotą, draugą pristatys jo artimas bičiulis pulk. K. Žukas. Vargu, ar kas kitas sugebėtų taip ryškiai pademonstruoti šitą turtingų spalvų ir nuotykių nuotykius, anekdotais tapusiais, mirgančią filmą — Gyvąjį Vaižgantą — kaip nuo vaiko dienų ją sukūrė p. Žukas.

Vaižganto žodį — gyvą, be galo individualų, nepakartojamą, tai sušniokšiantį, kaip Baltija, tai ramiai nuvingiuojantį, kaip Minijos upė — atsiveš ir pagarsins Henrikas Kačinskas. Neabejokim, kad tik per Kačinską mes išgirsime Vaižgantą gyvą kalbant, kaip tik per jį mes išgirdome kalbant Baranaušką ir Donelaitį.

V. Kavaliauskas trumpu vaizdu atskleis Vaižgantą kūrėją.

Gruodžio 6 d. Clevelando lietuviams bus didelė šventė. Susitikimas su Vaižgantu.

Clevelando Bendruomenė

J. TUMO-VAIŽGANTO MINĖJIMO PROGRAMA

Lietuvių Bendruomenės Švietimo ir Kultūros Tarybos ruošiamam J. Tumo-Vaižganto minėjimui, kuris įvyks Lietuvių salėje šį sekmadienį, gruodžio 6

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Pardavimas!

10,000 Jardu

Reguliariai 49c iki 89c

MEDVILNĖS

39^c YARD

- Vienspalvės medvilnės
- Raštuotos Plisse Crepes
- Raštuotos medvilnės
- Įvairumų marškiniams
- Vienspalvės Plisse Crepes
- Brūkšniuotos Chambrays
- Baltas-spalvuotas plonas
- Raštuoti audeklai

Jos yra PIRMOS RŪŠIES MEDVILNĖS! Stebėtinai pasirinkimas raštų ir spalvų už šią mažą kainą! Ritinio ilgiai ir pilno dydžio gabalai, Tiems, kurie mėgsta siūti... duokite šių medžiagų dovaną! Jie tikrai tai įvertins! Puikus pirkinys dovanų sudarymui. Loterijų dovanoms! Apžiūrėkite šią vertybę!

Dovanokit, pašto ir telefono užsakymai nepriimami

The May Co.'s Basement Yard Goods Department

Vandens klubo patalpos Bermudos saloje, netoli nuo Hamiltono, kur įvyks trijų konferencija.

Clevelande IR APYLINKĖSE

NAUJA SKAUTŲ RĖMĖJŲ VALDYBA

Išrinkta nauja skautų tėvų ir rėmėjų valdyba pasiskirstė pareigomis:

VI. Braziulis — pirm., L. Gailiūnienė — vicepirm., O. Jakubaitienė — išdėstė, K. Karosas — sekretorius ir O. Pautienė — narys.

TAUTINĖS SĄJUNGOS METINIS SUSIRINKIMAS

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas šaukiamas gruodžio mėn. 12 d. Lietuvių salėje. Bus aptariama skyriaus tolimesnė veikla, padarytas metinis pranešimas ir renkama nauja skyriaus valdyba. Po susirinkimo įvyks bendros skyriaus narių vaišės. Visi nariai iš anksto kviečiami tą dieną susirinkimui rezervuoti. Susirinkimo pradžia 6 val. 30 min. vakaro.

MIRĖ JONAS VIRBICKAS

Jonas Virbickas, Onos Karpienės brolis, mirė Polyclinic ligoninėje lapkr. 28 d., nepasveikęs po operacijos, kuri buvo padaryta gegužės mėnesį.

Velionis paliko žmoną Aldoną, savininkę Wilkelių laidotuvių įstaigos, 6202 Superior Ave., dvi podukras, motiną Antaniną Virbickienę ir brolį Antaną.

Jis buvo gimęs Anglijoje, spalio 11, 1900 metais, kur jo tėvai, emigravę iš Lietuvos ten apsigėdė. Jis su tėvais atvyko į Clevelandą gegužės mėnesį 1902 metais.

Jonas dirbo ekspeditorium amerikiečių laivuose apie 20 metų Chicagoje. Vėliau tėvui mirus, 1943 metais grįžo į Clevelandą ir čia apsigėdė su Aldona Wilkelis-Virkeliene. Iki susirgimo dirbo Cleveland News dienraščio ekspedijojos skyriuje.

Palaidotas gruodžio 2 d. Lake View kapinėse.

SLA 136 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Ivyks gruodžio mėn. 6 d. tuoj po lietuviškų pamaldų, Lietuvių salėje. Bus renkama kuopos valdyba, renkami kandidatai nominacijoms į Pildomąją Tarybą ir daromas pranešimas iš Kongreso.

E. KARDELINĖS — SMILGEVICAUS KONCERTAS

E. Kardinienės ir K. Smilgevičiaus koncertą rengia SLA 136 kuopa sausio mėn. 23 d. Kitos organizacijos prašomos tuo laiku kitų parengimų nerengti.

KALĖDINIAI IR NAUJŲJŲ METŲ SVEIKINIMAI

su Lietuvių darželio žiemos vaidinimais. Nepamiršk iš anksto nusipirkti ir artimuosius jais pasveikinti.

PARDUODAMI NAMAI

St. Clair ir Superior gatvių rajone, E. 76, dviejų šeimų, po 6 kambarius, labai geram stovyje. Gasa šildymas.

East 94, prie Superior, 7 kambarių vienos šeimos. Naujas gaso šildymas. Pigiai.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

PARDUODAMAS PIANINAS

Geras, kaštuoja tik \$20.00. Šaukti:
UT 1-7741

UŽ 50 C. NAUJĄ CHRYSLERĮ

Gydytoja Gražina Knystaitė už 50 c. loterijos biletus St. Francis bažnyčios loterijoje laimėjo 1953 m. naują Chryslerį.

JAUNIEJI KVIEČIA IR LAUKIA

Gruodžio 13 d. skirkime ne kam kitam, o tik Clevelando jaunųjų, būsimųjų menininkų pasirodymui, kurį kas rudenį rengia L. Kultūros Fondas. Programa pradedama 4 val. p. Cleveland Music School Settlement, 11125 Magnolia Dr. (ten, kur buvo muz. A. Kuprevičiaus koncertai). Įėjimas su pakvietimais, kurie gaunami Dirvos redakcijoje ir pas platintojus.

Rengėjai prašo pranešti, kad gruodžio 13 d. galioja pakvietimai, kurie buvo platinami anksčiau šio jaunųjų pasirodymo datai.

STUDENTAI DĖKOJA

Vietos studentų skyrius dėkoja visiems clevelandiečiams už vienokią ar kitokią pagalbą studijų dienų metu. Taip pat primena, kad aukos ir toliau priimamos. Tat jei kas negalėjo paaugti studijų dienų metu, tą gali padaryti dabar.

PARDUODAMI BALDAI

Supama verandos fofa, 4 metalinės kėdės, verandos kilimas, stalukas, naujas šaldytuvas ir gaso pečius. Preinama kaina.

Dr. S. Tamošaitis,
26001 Lake Shore Blvd.
Tel.: RE 1-0390

DIDELIS PASIRINKIMAS naujų — vartotų televizijos aparatų

už \$35.00 galite gauti gražų vartotą televizijos aparatą su garantijomis.

Nereikalaujame jokio įmokėjimo. Ateikite ir patys nustatykite kiek galite įmėnesį mums mokėti. Taip pat pas mus galite gauti visokių rūšių baldų, šaldytuvų, virtuvinių, skalbiamųjų mašinų ir t.t.

Duodame dideles nuolaidas! Ateikite į naują lituvišką krautuvę 6113 St. Clair gatvė ir įsitikinkite.

C. & F. INTERNATIONAL
STORES
Tel. HE 1-8602

Šios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Jūs norite savo namus papuošti Kalėdoms ir turėti gražias užuolaidas. Jūs tą lengvai padarysit pirkdami gerą medžiagą ir taupydamas pinigų. Didžiausias pasirinkimas įvairių medžiagų pigiausiomis kainomis.

Jums siūlo ir garantuoja

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

PIRKITE EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue EX 1-8653

Kalėdų dovanos, kurios tikrai bus įvertintos

KOJINĖS. SUKNELEŠ. MARŠKNIAI. BLIUZES. MEGZTUKAI. APATINIAI.

Dvigubai duodam ženklus antradieniais

GERIAUSIA KALĖDINIŲ DOVANŲ KRAUTUVĖ
Odiniai ir visi kitokie batai

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

MES TURIME GERIAUSIŲ BATŲ VISIEMS

Visoj Amerikoj žinomi Weatherbird vaikų batai.

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narei

ONAI KARPINIENĖ,

mirus jos mišiam broliui

JONUI VIRBICKUI,

nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Skyriaus valdyba ir nariai

ATPIGINTA "KNYGŲ LENTYNA"

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atpigino jo leidžiamą bibliografinio biuletenio "Knygų Lentynos" prenumeratos kainą 1953 metams. Europos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno (1) dolerio su persiuntimu. JAV-se ir Kanadoje prenumeratos kaina nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto perlaidas ir čekius adresuoti:

Lithuanian Bibliographic
Service,
602 Harvey St.,
Danville, Ill., USA.

PARDUODAMAS NAMAS

Dvigubas, po 6 kambarius kiekvienas. Du pečiai. Gerai išlaikytas. 4 garažai. East 65 gatvė, į šiaurę nuo Superior. Dėl platesnių informacijų kreiptis:

P. P. MULIOLIS,
6606 Superior Avenue,
UT 1-2345

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

Friendly FLOWER Shope

Gražiausios gėlės įvairiems reikalingams. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Lietuviškos kalėdinės atvirutės.

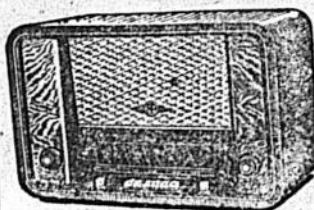
Išparduodamos palmės po \$5.00

Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak.

Duodame Eagle Stamps

6901 SUPERIOR AVE.

Tel.: HE 1-6339

Geriausią Kalėdų dovaną — Koerting firmos radio aparatą. Su šiuo aparatu Jums muzika skambės labai maloniai ir jūs girdėsite žinias iš viso pasaulio.

Jūs neužmirškite apžiūrėti ir radio — patefono aparato Tonfunk-Violetta firmos.

Pardavimas labai gerosios mokėjimo sąlygomis.

Kreipkitės pas tą aparatų atstovą:

A. JOHANSONĄ,
7616 Decker Avenue,
Tel.: UT 1-3465

SUSILAUKE DUKTERS

Ona ir Antanas Vasiliauskai lapkričio 27 d. susilaukė dukrelės — Liucijos-Onutės. Motina ir dukra jaučiasi gerai.

PERSIKELE Į CLEVELANDĄ

Paulius Leonas, anksčiau gyvenęs Kanadoje, pastoviai persikėlė gyventi į Clevelandą.

NAMŲ REMONTAS, DAZYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

Specialiai savaitgaliui

Portugališkos silkės 3 už 49c. Portugališkos sardinės be kaulų ir odos 4 už 39 c. Daniškos žuvys alyvoj 4 už 99 c. Žuvų ikrai, chalva ir importuoti saldainiai. Visa kosher rūšies Salami dešra 75 c. Alus ir vynas išsinešti. Galima susikabinti voikškal.

999 E. 105 St.
CL 1-9444

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rašalai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaunimo, ko visada reikalauja apfraudos kompanijos pirm, ne už išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Saving Bld.
Tel.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvų, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų
šviesididžių fotografas, dabar
CLEVELANDE.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams
lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Tel.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

NAUJA REAL ESTATE ĮSTAIGA

Kiekvienas gaus greitą ir teisingą patarimą. Todėl turintieji ką parduoti ar mainyti, norintieji namus ar ūkius pirkti, kreipkitės:

WADE PARK REALTY
7032 Wade Park Ave.
Tel. HE 2-2922

Namų telefonas: EV 1-1952
Savininkas A. Kazakevičius

PADEKA

Edv. Variakojui už \$5.00 auką laivui remontuoti reikiame širdingą padėką.

Kap. Dariaus laivas

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaiviantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

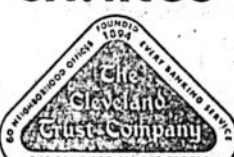
Turime Baltos Meškos alų.

Parengiama vestuvėms, ballams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

2%
ON YOUR
SAVINGS

WE WELCOME YOUR SAVINGS

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

! GERESNĖ ATEITI!

Taupymas yra užsitikrinimas geresnės ateities.

Lietuvių Banko taupymas yra saugus, kiekviena knygtė Federal Insurance Corp. yra apdrausta \$10.000.

Už indėlius mokama 2 1/2 %.

Darbo laikas labai patogus.

Jūs galite kreiptis ir penktadieniais nuo 4:30 iki 6 val. vakaro, o šeštadieniais iki 12 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF

Sildymą ir oro vėsinimą

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairiose apdraudimo-Insurance reikaluose.

Sutaisius paskolas pirmo morčeio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Lietuviškos priedermės

Sveikinimai ir jų triguba nauda

Kaikas pasako, kad mandagumas yra gražus būdas pameluoti. Taip neskyj gyvenime ir būna. Mėlu lengva pirmyn eiti, bet sunku atgal grįžti. Ypač suaugę žmonės lengvai nepriima. Jie supranta tokio "diplomatinio mandagumo" reikšmę.

Tikrasis mandagumas yra, greičiau, gražus būdas šiltai pasakyti su žmonėmis. Ir pati geriausia mandagumas — kuris neturi jokio melo prado.

Mūsų laikraščių rašytojai jau daug sykių per daugelį metų nusiskundžia, kad lietuviams vis dar labai trūksta mandagumo. Ne tiek savo privačiame gyvenime — čia mes visiškai tokie pat, kaip ir kiti žmonės, kitos tautos. Gražiai ir negražiai pasielgiame, broliškų darbų ir šūnybių pridaro, didelių ginčus švelniai aptariame, arba dėl menkiesiems išsikiškiame.

Kaip tie laikraščiai rašytojai, čia turiu mintyje daugiau kitą mandagumą — viešąjį, arba visuomeninį. Toje srityje mums vis dar trūksta daug trūksta. Mes nerangūs laiku atsakyti į laišką, dažnai net visai nieko neatsakome. Nesilaikome žodžių, ir savo pažado. Nepasirūpiname pasveikinti draugus, kada yra proga. Dar blogiau — į gautą iš kito pasveikinimą kartais nieko neatsakome...

Tokių dalykų galima rašyti per visą puslapį ir, nebūtų galo. Dėl to mes savo tarpe neturime daug toli prasimušusių biznių, nes biznierių, be tinkamo visuomeninio mandagumo, šiandien Amerikoje nebeįmanomas. O ir kitose srityse yra panašiai.

Nesupraskite ant manęs. Bet man atrodo, kad toje, iš pažiūros gal labai smulkutėje srityje, mums daugeliui, kone visiems, dar reikia labai rūpestingai auklėtis...

Kas to nežino!... Malonus ir gražus dalykas, kada draugas draugą pasveikina jo vardadieny ar gimtadieny. Dvasioje jaučiame gražų pastiprinimą, jei kas mums atsiunčia paguodos laiškučių kokiai didesnei nelaimei mūsų šeimoje ištikus.

Labai stiprus, bent Amerikoje, paprotys siųsti ir gauti pasveikinimus atėjus Kalėdoms. Naujiems Metams, Velykoms, arba tokia specialia amerikietiška proga, kaip pasveikinimai Valentino diena.

Prisipažinsiu, kad man, kaip lietuviui, visados būdavo ir yra malonu, jei gaunu pasveikinimą ir tokiomis labai bendromis progomis, kaip Lietuvos Nepriklausomybės diena, Vasario šešioliktoji. Ypač jei tai gaunu iš man mažai pažįstamo ar nepažįstamo žmogaus. Koks tai šiltas jausmas apima krūtine, kada pajunti tokį lietuvišką solidarumą.

Aš manau, kad ir kiti tokias pat jausmus išgyvena, jeigu aš... nepamirštu juos pasveikinti, prisiminti, džiaugsmu pasidalinti ar su kurio nelaime pabendrauti.

Yra teisybė, visi tai žinome, kad tie sveikinimai sudaro didžiulį biznį Amerikos gyvenime. Daug milijonų dolerių čia

J. J. BAČIONAS, Tabor Farm

apsiverčia. Daug uždirba Amerikos paštas. Piesėjai ir dailininkai, popierio pramonė, spaustuovės, daug ir rašalo fabrikai, krautuvės, pardavėjai pasipelnė iš to biznio — ir iš to papročio.

Mes to papročio, kad ir kaip norėtume, nepakeisime, neišrausime. Gal ir neverta. Niekam iš to nėra blogio, bet žmonių bendravime padarome daug gero. Suteikiama daug šilto malonumo kitiems ir sau.

Va, artinasi Kalėdos ir Naujieji Metai. Prasidės patys didieji sveikinimai. Kaip seniau rašėme, taip ir vėl rašysime juos... Žinau, kad ne vienas ir pykti pradėdame, pasikeikiame sau: ot, čia vėl kiek "lyšno" darbo, visus vakarus reikia gaisiti, daryti išlaidas ir net gana stambias, jei daug sveikinimų turi. Ir laukti galva, kad ko nepamirštum, neaplenktum, savo tylėjimu neužgautum...

Kodėl negali tos pareigos ir gero papročio kitaip — lengviau, greičiau, pigiau ir plačiau atlikti? Ne kartą apie tai pagalvodavau. Ir žinau, kad toks būdas yra. Daug praktiškų ir žymių amerikiečių juo naudojami jau seniai. Galėtume ir mes plačiau tuo papročiu pasinaudoti.

Tai yra — savo pasveikinimą atlikti per laikraštį DIRVĄ. DIRVĄ skaito tūkstančiai žmonių. Jis pasiekia daug mūsų pažįstamų ir net nepažįstamų draugų.

Užtenka tik pagalvoti, kiek iš to pasidaro naudos. Nereikės pirkti daugybės kortelių iš krautuvų, kur jos kaštuoja nuo 15 centų, geresnės net ligi 50 c., o prabanginės dar daugiau. Nereikės atskirai rašyti adresus, klijuoti pašto ženklus. Laikas ir pinigai sutaupys.

Sveikintojas gali surašyti sa-

vo draugų, giminių vardus ir adresus, ar sudėti bendresnį sveikinimą, kuris per DIRVĄ atspausdintas kaštuotų tik dolerį už skilties colį. Sveikinimai DIRVOJE kaštuos daug mažiau, negu perkant korteles ir pašto ženklus, jau nekalbant apie laiko sutaupymą.

Tai, triguba nauda — pirmiausia Jums, toliau tiems, kuriuos sveikinate, ir pagaliau Jūsų laikraščio DIRVAI, kurią paremiate. O ir kitiems, pašalinams, visada yra įdomu tuos sveikinimus peržiūrėti, rasti pažįstamų pavardes, seniai nematytus ir pamirštus draugus.

Tai, išplėskime tą gražų visuomeninio mandagumo papročį. Ir dar su triguba nauda — sau, kitiems ir mūsų laikraščio DIRVAI.

DAUGIAU GEROS VALIOS MŪSŲ VEIKLOJE

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

suomenėje, būtų verta pagalvoti apie sudarymą stipraus komiteto, į kurį būtų galima pakviesti daug įtakingų amerikiečių. Toks, tikrai amerikiečių komitetas, stovėdamas šitos akcijos užnugaryje, neduotų progos priekaištams, kad būk Kersteno Rezolucijos reikalavimai daro spaudimą tik maža grupė Amerikos lietuvių, ir, kad jų lojalumas Amerikai yra tik antraeilis. Įtakingas amerikiečių komitetas padėtų mums finansuoti mūsų šį šventą darbą, nes jie sukeltų savo tarpe pinigų dėl šio laisvės principo, kuris jiems taip pat yra prie širdies kaip ir mums.

Toliau, ar nebūtų verta pagalvoti kaip būtų galima glaudžiau ir nuosirdžiau visiems bendradarbiauti, ir kaip galima geriau išnaudoti visas mūsų jėgas, ne vieno neatstumiant, kuris bet kuo galėtų prisidėti prie

Politinės aktualijos

PUERTO RICO KLAUSIMAS

Amerikos ambasadorius Henry Cabot Lodge Jr. viešai paskelbė Jungtinių Amerikos Valstybių nusistatymą Puerto Rico atžvilgiu. JAV yra nusprendusi svarstyti absoliučios nepriklausomybės suteikimo galimybes šiai valstybei, kuri pateko JAV į rankas per Amerikos-Ispanijos karą.

Prezidentas Eisenhower esąs nutaręs rekomenduoti Kongresui Puerto Rico suteikti didesnę ar ir visai pilną nepriklausomybę, jei šios valstybės valdžia to pageidauja.

Puerto Rico gubernatorius Luis Munoz Marin, sujaučiantis tokių Amerikos politikų, pareiškė, kad tai daro Amerikai garbę visame pasaulyje. Amerika, ne tik žodžiais, bet ir veiksmais

to sunkaus ir nedėkingo darbo, kuris reikalingas prieš tai atlikti, negu bet kas iš mūsų taisyms išvaduotą mūsų tėvų kraštą iš sovietų vergijos.

Amerikos kontinente yra milžiniška intelektualinė jėga naujienų eilėse, kurie jau keleri metai mūsų tarpe veikia ir dirba, bet dar mes jų oficialiai nesileidžiame į Amerikos Lietuvių Tarybą ir ji ten neturi jokios reprezentacijos. Lietuvos laisvės darbas yra toks didelis ir platus, kad jame privaletų būti vietos visiems. Aš jokios formulės tam sumanymui šiandien nesūlyu, nes reikėtų apie tai pasitarti ir mūsų grupės privaletų apie tai pagalvoti ir diskutuoti. Bet man atrodo, kad dėl paties principo, jog šios naujos jėgos privalo būti atstovaujamos Alte, neturėtų būti jokio klausimo, nes mes visi remiame demokratiją atstovavimo dėsni. O be to, juk norime, kad mūsų jėgos augtų ir stiprėtų, o ne mažėtų.

George Zukov atsirado. Neseniai buvo pasklidusios kalbos, kad maršalas Zukovas, Sovietų Sąjungos herojus, esąs nemalonėje ir nušalintas. JAV žvalgyba jį dabar susekė esant Rytų Sibire, Čukock pusiasalyje. Zukovas tenai inspektuoja galingus atominių raketų įrengimus. Jis dalyvavo 97-ųjų tonų atominės rakietos išbandyme. Ši pabaisa galinti pasiekti 3,500 mylių atstumą. Čukocke buvo bandomi ir nauji T-31 "Turbo-prop" bombonešiai, kurie iš Sibiro pasiektų Ameriką ir grįžtų atgal. Vakariečių karo žinovų nuomone, šis maršalo Zukovo inspekcinė kelionė esantis istorini įvykis. Tas rodo, kad rusai nutarę sukoncentruoti savo puokus į neprievartą mus skirstyti į vieną prieš kitą nusistatę grupę. Nemėginkime vienas kitą nugalėti, nes tuom niekuo nepadedame Lietuvos reikalui.

Yra bendras mūsų priešas — komunizmas ir prieš jį mes priivalome bendrai ir glaudžiai dirbti, kad jį nugalėtume. Nesvarbu kas bus pirmose eilėse arba kas nusineš daugiau ar mažiau garbės tame darbe.

Tokioje nuotakoje dirbant būtų lengviau atsiekti mūsų šventą tikslą ir paskubinti mūsų motutės Lietuvos išlaisvinimą.

PORTUGALAI

(Atkelta iš 1 psl.)

vojaus Salazaro režimui. Bet vis dėlto politiniai sluogsniai su susidomėjimu laukė rinkimų rezultatų. Liberalinė opozicija išstatė savo kandidatus tikrai trijose apygardose, kuriose ji jau tarsi ypač stipri. Lisabonoje, Porto ir Aveiro. Tačiau rinkimų išdavos rodo, kad vyriausybė laimėjo visus 120 mandatų. Opozicija minėtose apygardose surinko apie šeštąją balsų dalį, o to skaičiaus nepakako nors vienai vietai laimėti. Tenka pastebėti, kad socialistai rinkimuose iš viso nedalyvavo. Jie net nepatartė savo šalininkams balsuoti už liberalinę opoziciją, kurios priešakin stovėjo multimilionierius.

Iš rinkimų duomenų matyti, kad Salazaro režimas vėl 4 metus galės nekludomai toliau valdyti Portugaliją.

paremia savo nusistatymą: "Nesvarbu kaip maža valstybė, ji turi tokią pat teisę būti laisva, kaip ir jos kaimynas milžinas".

AMERIKA ABEJOJA RUSIJOS NUOSIRDUMU

Gruodžio 4 d. Bermudoje įvyksta Trijų Didžiųjų konferencija. Visai netikėtai Rusija pasiuntė Amerikai, D. Britanijai ir Prancūzijai notas, kad ir rusai norėtų kalbėtis su vakariečiais bei pasiūlė "keturių didžiųjų" susitikimą Berlyne, kur dalyvautų užsienių reikalams ministrai.

Anglai nemaloniai nustebino Ameriką savo perdideliu optimizmu, įtikėdami, kad rusai pagaliau taisyti ir norį taikiai tartis su vakariečiais.

Oficialūs Valstybės Departamento pranešimai Washingtono skelbia, kad Rusijos nota esanti dar vienas nusivylimas ir, kad rusai norį tuom tik trukdyti Europos stiprinimo darbą. Be to, rusai norį parodyti pasauliui, kad jie irgi taikos nori ko iš tikro nesą. Valstybės Departamento esąs tikras, kad rusai siekia sutrukdyti Vokietijos apginklavimą ir nesą jokių ženklų, kad Kremlius savo atkaklią politiką būtų pakeitęs. Prancūzijos premjeras Laniel mano, kad Sovietų nota galinti reikšti klimato pakeitimą tarptautinėje politikoje.

GEORGE ZUKOV ATSIDRADO

Neseniai buvo pasklidusios kalbos, kad maršalas Zukovas, Sovietų Sąjungos herojus, esąs nemalonėje ir nušalintas. JAV žvalgyba jį dabar susekė esant Rytų Sibire, Čukock pusiasalyje. Zukovas tenai inspektuoja galingus atominių raketų įrengimus. Jis dalyvavo 97-ųjų tonų atominės rakietos išbandyme. Ši pabaisa galinti pasiekti 3,500 mylių atstumą. Čukocke buvo bandomi ir nauji T-31 "Turbo-prop" bombonešiai, kurie iš Sibiro pasiektų Ameriką ir grįžtų atgal. Vakariečių karo žinovų nuomone, šis maršalo Zukovo inspekcinė kelionė esantis istorini įvykis. Tas rodo, kad rusai nutarę sukoncentruoti savo puokus į neprievartą mus skirstyti į vieną prieš kitą nusistatę grupę. Nemėginkime vienas kitą nugalėti, nes tuom niekuo nepadedame Lietuvos reikalui.

Yra bendras mūsų priešas — komunizmas ir prieš jį mes priivalome bendrai ir glaudžiai dirbti, kad jį nugalėtume. Nesvarbu kas bus pirmose eilėse arba kas nusineš daugiau ar mažiau garbės tame darbe.

Tokioje nuotakoje dirbant būtų lengviau atsiekti mūsų šventą tikslą ir paskubinti mūsų motutės Lietuvos išlaisvinimą.

Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee nuvyko į Formozą tartis su Chiang Kai-sheku.

Austrijos ministerio gulbės giesmė

Politinė krizė vargina ir Austriją. Tačiau krizė yra apėmusi ne visą vyriausybę, bet tik užsienių reikalų vadovybę. Lapkričio viduryje atsistatydino Austrijos užsienių reikalų ministras Dr. Karl Gruberis. Jo nutarimas surištas su savotiška istorija.

Neseniai Dr. Gruberis paskelbė savo atsiminimus. Aprašydamas savo patyrimus iš nesenos praeities, autorius išveda, kad jis buvęs veikliausias kovotojas prieš nacionalsocialistų ir komunistus. Jeigu Austrija nepatursi Čekoslovakijos ar Vengrijos likimo, tai čia esąs didžiausias jo, Gruberio, nuopelnas.

Memuarai politiniuose sluogsnuose sukėlė tam tikrą sensaciją. Savime nėra įprasta, kad dar valdžioje esąs asmuo skelbtų savo atsiminimus, tuo labiau taip nekukliai keltų viešumon savo nuopelnus. Kiti politikai pasijuto nesmagiai, nes iš memuarų susidarė įspūdis, kad tik vienas Gruberis visada buvęs nuosekliai priešingas ir rudiesiems, ir raudoniesiems diktatūros šalininkams. Ypač didelė audra kilo katalikiškoje liaudies partijoje, kuriai priklausė tiek kancleris Raab, tiek Gruberis. Partijos vadovybė pareikalavo, kad Gruberis pasitrauktų iš vyriausybės, ką jis ir padarė.

Dr. Gruberis išbuvo austrų užsienių politikos priešakyje su viršum 8 metus ir su jo vardu susieta visa pokarinė austrų diplomatija. Jis iš profesijos yra inžinierius ir kilęs iš Tiolio. Savo karjerą jaunais inžinierius pradėjo Vienos pašto direkcijoje, kuri jam pavedė delikatinį uždavinį, būtent klausyti ir užsirašinėti vokiečių ir austrų nacionalsocialistų pasikalbėjimus telefonų. Jis tarp kita ko sekė ir von Papeno, tuometinio vokiečių pasiuntinio, telefoną. Kai nacionalsocialistai užėmė Austriją, Gruberiui pavyko išsisukti nuo suėmimo, bet jis turėjo pereiti į privatinę tarnybą Vokietijoje. Karo antroje pusėje Gruberis pasitraukė į savo gimtąjį Tiolį, kur aktyviai dalyvavo partizaniniame judėjime. Jo didžiausiu nuopelnu laikoma, kad jo vadovaujami partizanai sutrukė vokiečių kariuomenę pasitraukti į austrų Alpes ir jose įsitvirtinti. Beje, Gruberis tuo metu glaudžiai bendradarbiavo su amerikiečių žvalgyba.

Kai atsikūrė Austrijos vyriausybė, Gruberiui atiteko užsienių reikalų ministerija. Jam tuo metu daug padėjo jo turėti santykiai su Vašingtonu. Per visą pokarinį laikotarpį Dr. Gruberis vadovavo Austrijos užsienių politikai. Jis nedvejodamas atsirbojo nuo komunistų, bet būtų perdėta teigti, jog tik

jis vienas išgelbėjęs Austriją nuo subolševikinimo.

Faktas, kad Dr. Gruberis paskelbė savo memuarus, kuriuose pastebimas tam tikras savęs liaupsinimas, aiškinamas jo būdo savybėmis. Jis, pats aktyviai kovojęs su svetimomis diktatūromis, pats niekada nesugebėjo įsijungti į tai, ką anglosaksai vadina team work. O kai paskutiniojo laiku kancleris Raabas pats vis dažniau ėmėsi įvairios iniciatyvos užsienių politikos srityje, atsirado tam tikras įtampas tarp ministerio pirmininko ir užsienių reikalų ministro. Tvirtinama, kad Dr. Gruberis, skelbdamas memuarus, nusivokęs, jog teksią iš pareigų pasitraukti, bet jis norėjęs sugiedoti savo rūšies gulbės giesmę.

Nentrodo, kad Dr. Gruberio pasitraukimas turėtų esminės įtakos Austrijos užsienių politikai. Austrijoje spalio mėn. 30 d. 5 minučių tylo buvo paminėta 10 metų sukaktis nuo vado Maskvos deklaracijos, kuria tuometiniai sąjungininkai išklminę pažadėjo atkurti nepriklausomą Austrijos valstybę. Bet dar ligi šiol Austrija laikoma svetimoje okupacijoje ir niekas negali pasakyti, kada pagaliau bus pasirašyta taikos sutartis. Sovietai veda nuosekliai sabotažą politiką, nes jie nemori geruoju pasitraukti iš Austrijos. Tiesa, po Stalino mirties Kremlius šiek tiek sušvelnino savo okupacinį režimą, bet kai vakarietiškos valstybės pasiūlė Maskvai pradėti naujas derybas dėl Austrijos, Molotovas vėl ištare savo ciniskąjį "njet". Taip Austrija pasilieka svetimoje okupacijoje, nors ji yra vienintelė valstybė, kurioje Maskva neįvedė bolševikinio režimo.

Naujasis austrų užsienių reikalų ministras ir toliau turės narplioti painias Austrijos užsienių politikos problemas. V.

PIRMIJOS PASTOGEJE

Pranešama naujas L.S.S. Pirmijos Pirminko adresas: vyr. sktn. dr. Vytautas K. Čepas, 5 Adams-St., Boston 22, Mass.

Pirmijos nariai pasiskirstę pareigomis sekant: pirminkas pavaduotoja — vyresn. sktn. E. Putvytė, išdininkas — vyresn. sktn. Br. Klorė ir sekretorius — sktn. K. Jonaitis.

Nuo kovo 22 d. Australijos Rajono Vadų yra paskirtas vyresn. sktn. Ant. Krausas.

— SKS —

Patar! kaimynui
prenumeruoti
DIRVĄ!

Anglijos karališkos šeimos kėlionės kambarys. Gothic laive. Žemai — viceadmirolas E. M. Abelsmith ir jo trys pagalbininkai.